

Naslov—Address
NOVA DOBA
623 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio
(Tel. HENDERSON 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

V letu 1937 je J. S. K. Jednota pokazala
več mlade življenske sile kot kdaj
prej. Naj bi se ta sila vedno
krepila in pomagala!

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio Under the Act of March 3rd, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925
NO. 35. — ŠT. 35.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, SEPTEMBER 8th, — SREDA, 8. SEPTEMBRA, 1937.

VOL. XIII. — LETNIK XIII.

DRUŠTVENE IN DRUGE RAZNO IZ AMERIKE IN PROBLEMI PRISELJENCA SLOVENE VESTI

INOZEMSTVA

Petintri desetletico ustanovite bo proslavilo društvo št. 37 JSKJ v Clevelandu, O., z veliko veselico v soboto 11. septembra zvečer. Veselica se bo vršila v auditoriju S.N.Doma na St. Clair Ave.

Plesno veselico priredi v soboto 11. septembra društvo št. 227 JSKJ v Greenboro, Pa. Veselica se bo vršila v White Rose Gardens, eno miljo od Bobtowna, in se bo pričela ob 8. septembra. Za godbo bodo skrbeli Slovenske Aces z WHJB radio postaje v Greensburgu.

V Herminie, Pa., se bo v nedeljo 12. septembra vršil pikenik tamkajšnjega društva št. 154 JSKJ. Prostor piknika: Old Fair Grounds.

Vinsko trgatev priredi društvo št. 149 JSKJ v Cannonsburgu, Pa., na večer 25. septembra. Prireditve se bo vršila v dvorani Postojnska jama, Stražane, Pa.

Plesno veselico priredi društvo št. 229 JSKJ v Struthersu, O., v soboto 25. septembra. Veselica se bo vršila v Hrvatski dvorani na Lowellville Rd.

V proslavo 35-letnice ustanovitve priredi društvo št. 29 JSKJ v Imperialu, Pa., plesno veselico v soboto 16. oktobra.

V Slovenskem domu v Pittsburghu, Pa., bo na večer 10. septembra vprizorjena zabavna igra "Vražja voda".

Dramski klub "Soča" v Cannonsburgu, Pa., priredi plesno veselico v dvorani društva Postojnska jama na večer 11. septembra.

V toplicah v Magnetic Spring, O., se mudi Mrs. Vida Kumse, soproga predsednika gl. nadzornega odbora JSKJ.

V Cleveland vodijo vsa pota in tako se je zgodilo, da se je pretkal teden tam mudilo nevadno veliko število glavnih odbornikov dveh slovenskih podpornih organizacij. Od JSKJ jih je bilo tam kar osem, namreč: Anton Zbašnik, glavni tajnik, ki je vracal iz Pittsburgha; John Kumse, predsednik gl. nadzornega odbora, ki se je zadržal kar tri leta, nato pa se je vrnil do doma.

V toplicah v Magnetic Spring, O., se mudi Mrs. Vida Kumse, soproga predsednika gl. nadzornega odbora JSKJ.

Istocasno se je vršila v Clevelandu revizija knjig SSPZ in velando polletna seja glavnega odbora omenjene organizacije.

V urendništvu Nove Dobe so pretekli teden poleg gori omenjenih glavnih odbornikov JSKJ oglašili še sledeči sobratje: Martin Hudale in Mrs. Hudale iz Braddocka, Pa.; Frank Kužnik s soprogo in sinoma Frankom Jr. in Rudolphom iz Exporta, Pa.; Ursula Tursic iz Park Hilla, Pa.; Ana Govekar iz Franklina, Pa.; John Dalje na 4. str.

VROČ KOSTANJ Iz Anglije prihajajo zadnje čase sugestije, da naj bi vladu Zedinjenih držav nastopila proti Japoncem, ki hočejo podjeti Kitajsko in s tem oškodovati trgovinske in druge interese inozemstva na Kitajskem. Pri tem se poudarja, da mora Anglija braniti demokratio v Evropi, zato ne more bodočem zasedanjem.

Vprašanje: Prinesli so me v Ameriko kot dete pred 55 leti in vzgojen sem bil na farmi. Ko sem postal polnoleten, sem začel izvrsavati državljanke pravice in glasoval v občinskih, državnih in federalnih volitvah. Pred nekoliko meseci sem hoteliti na izlet v Evropo in sem zaprosil za ameriški potni list, ali odbili so mojo prošnjo. Zdi se, da moji starši niso bili nikdar naturalizirani in da sem jaz še vedno inozemec. Kako naj postanem ameriški državljan?

Odgovor: Vložite takoj prošnjo za državljanstvo in priložite zapriseno izjavo (affidavit), v kateri izjavite, da ste posmotoma izvrševali državljanke pravice na podlagi nesporazuma glede vašega državljanstva. Ni treba za vas "prvega papirja" niti ni treba v vašem slučaju nikakega spričevala o prihodu, kajti ste prišli pred dnevm junija 1906. Potrebujete pa dve priči, ki naj potrdita podatke glede vašega tukajšnjega bivanja, vaš dobrì moralni značaj in vaš udanost načelom ameriške ustave.

Vprašanje: Izvolute navesti, kateri priseljenici so upravičeni do izvenkovne (non-quota) in kateri do prednostno-kvotne (preference-quota) priseljeniške vize?

Odgovor: Sledče osebe niso podvržene priseljeniškim kvotam: 1) žene, neporočeni otroci pod 21. letom in soproti (akuso je poroka vršila pred dnevm junija 1932) ameriških državljanov oziroma državljanj; 2) duhovniki in vseučiliščni profesorji, njihove žene in otroci pod 18. letom; 3) dijaki, ki so vsaj 15 let stari; 4) inozemci, ki se vračajo iz začasnega obiska v starem kraju. Prvo prednost (do 50 odstotkov kvote) se daje staršem ameriških državljanov in soprogram ameriških državljanj, ako se je poroka vršila po dnevu 1. junija 1932. Drugo prednost se daje ženam in neporočenim mlađoletnim otrokom onih inozemcev, ki so bili zakoniti pripuščeni v Združene države za stalno bivanje. — Dandas se zahteva tudi od onih priseljencev, ki so upravičeni do izvenkovne vize, da predložijo prepričevalne dokaze, da po svojem prihodu v Združene države ne postanejo predmet javnega dobrodelstva (public charge).

Vprašanje: Neki član moje jedote, ki je inozemec, je bil nedavno obsojen radi goljufije na 16 mesecov ječe. Ali je on radi tega postal podvržen deportaciji?

Odgovor: Pod sedanjim zakonom je to odvisno od okoliščine, kako dolgo že biva v Združenih državah in da li je to njegova prva ali druga odsodba. Inozemci, ki v teku prvih petih let bivanja v tej deželi, izvršijo zločin, ki vsebuje moralno pokvarjenost (moral turpitude), in so obsojeni v zapor za eno leto ali več, morajo biti deportirani, ko odsedijo svojo kazeno. Inozemci pa, ki so živelii v tej deželi več kot pet let, so podvrženi deportaciji, ako so bili spoznani krimin težkih zločinov vsaj dvakrat in bili obakrat obsojeni vsaj na leto dni ječe. Zakonski načrt, ki je bil pred zadnjim kongresom in je bil le sprejet od ene zbornice konfederacije, ki napravil inozemca podvrženega deportaciji takoj po prvi odsodbi brez ozira na dolgot njegovega bivanja. Sličen načrt bo bržkone predlagan v bodočem zasedanju.

VROČ KOSTANJ Iz Anglije prihajajo zadnje čase sugestije, da naj bi vladu Zedinjenih držav nastopila proti Japoncem, ki hočejo podjeti Kitajsko in s tem oškodovati trgovinske in druge interese inozemstva na Kitajskem. Pri tem se poudarja, da mora Anglija braniti demokratio v Evropi, zato ne more bodočem zasedanjem.

(Dalje na 4. str.)

OTROŠKA PARALIZA

(Piše dr. F. J. Arch, vrh. zdravnik J. S. K. Jedote)

Otroška paraliza je bolezen, pred katero imajo ljudje zelo upravičen strah, obenem pa je bolezen, katero je zelo težko uspešno zdraviti. Prav v tem času razsaja ta bolezen v epidemični obliku po raznih delih Zedinjenih držav in Kanade. Ta bolezen napada mladino bolj pogosto kot odrasle ljudi, vsekakor pa se tudi starejših ne izogiblje. Kakor mnoge druge bolezni, ki prinašajo smrt ali pohabljenje, se tudi otroška paraliza uničuje zagrise v svojo žrtvem, predno se ista zave in predno ostali člani družine to opazijo. Epidemije te bolezni prihajajo brez vseh predznakov in nihče ne more v naprej vedeti, katera naselbina bo prihodnja na vrsti.

Znanost še prav malo ve o otroški paralizi. V splošnem pa znanstveniki soglašajo, da je otroška paraliza akutna nalezljava bolezen, povzročena po boleznih klicah, ki jih še nihče nidi. Infekcija otroške paralize nastane kot vnetje v sivi tvarini hrbitenice. V tej sivi tvarini so celice, katerih delo je povzročati gibanje mišic. Tekom te bolezni vnetje dostikrat uniči omenjene živčne celice in zdi se, da telo ne more nadomestiti uničenih celic z novimi. Kot posledica uničenja teh celic se razvije paraliza.

Vse upanje za kontrolo širjenja te bolezni in za preprečenje trajnega pohabljenja njenih žrtv obstaja v njenem zdognjenem spoznanju in dognanju. Da se začetek bolezni spozna, predno nastopi paraliza, je treba skrbne in natančne zdravniške preiskave; k temu se doda že preiskava hrbitenice tekočine, če klinična dognanja to sugerirajo. Pojav bolezni zamoremo sumiti po vročini, bljuvanju, vsaki okorelosti hrbitenice ali če ima oseba neprilike pri sklanjanju oziroma nagibanju glave naprej. Včasih se pojavlja tudi glavobol, mora hud glavobol, zaspanost, razdraženost in motnje v prebavilih. V vseh primerih se bolezni sicer ne pričenja tako, toda pri večini veljajo taki znaki. Zato naj bi se nemudoma poklicajo zdravnik, kadar oseba kaže take znake bolezni, posebno ob času, ko je epidemija otroške paralize razširjena.

Kaj delajo Japonci na Kitajskem? Enostavno so prišli na robarski pohod. Leta 1931 so odtrgali od ne provinco Mandžurijo, katero so izpremenili v monarhijo Mančukuo in ji dali odstavljenega kitajskoga cesarja za vladarja. Resnični vladarji pa so Japonci. Cesar države Mančukuo ne šteje v svojem cesarstvu niti toliko kot Viktor Emanuel v Italiji.

Zdaj se je Japoncem zahotel odtrgati od Kitajske pohod. Leta 1931 so odtrgali od ne provinco Mandžurijo, katero so izpremenili v monarhijo Mančukuo in ji dali odstavljenega kitajskoga cesarja za vladarja. Resnični vladarji pa so Japonci. Cesar države Mančukuo ne šteje v svojem cesarstvu niti toliko kot Viktor Emanuel v Italiji.

NEVARNOST STRELE Strele se mnogi ljudje zelo bojijo, vendar predstavlja ista primoroma zelo majhno nevarnost. V Zedinjenih državah zadene vsako leto strela okrog 1500 oseb, in pri tem jih je ubitih ena tretjina. To je prav za prav malenkost, če pomislimo, da je v Zedinjenih državah v avtomobilskih nezgodah ubitih letno okrog 37,000 oseb, okrog 800,000 pa ranjenih.

KITAJSKA IN JAPONSKA

(Piše dr. F. J. Arch, vrh. zdravnik J. S. K. Jedote)

Vojna, ki se je razplamela na Daljnem Vzhodu, je obrnila nase pozornost vsega civiliziranega sveta; celo krvava španška civilna vojna je stopila v ozadje. Mala, pa dobro oborožena Japonska je napadla veliko Kitajsko. Zdi se, kot bi se bila poprijet lačen volk in miroljub vol. Kdo bo zmagal?

Republika Kitajska meri 4,200,000 kvadratnih milj, torej skoraj toliko kot Zedinjene države in Mehika skupaj. Njeno prebivalstvo se ceni na 485 milijonov glav. Razdeljena je na 30 provinc, od katerih pa jih je 12 le nominalno pod kitajsko vlado. Prava Kitajska šteje 18 provinc in meri 1,532,000 kvadratnih milj, torej le približno polovico toliko kot Zedinjene države.

POŽARI POVSOD

V Cirkovcih in Stražnjicah na Dravskem polju so nedavno šestim gospodarjem pogorela vsa gospodarska poslopja. Začali so otroci, ki so se igrali z vžigalicami.

V Krijevcih pri Ljutomeru je strela zanetila požar pri posestniku Jožetu Štraku. Zgoreli so vsi stršni deli hiše in gospodarskega poslopja.

V Slivni nad Vačami je v enem letu že tretjič pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Jožeta Kimovca. Splošno se sodi, da je bil v vseh treh primerih ogenj podtaknjen, in orožniki so nekega osušljence odvedli v zaporedju.

TUJ KAPITAL

Tuj kapital se vedno bolj zadrža v naravna bogastva Jugoslavije. Te dni je Francoska družba borskih rudnikov odkupila od Angležev podirinske svinčene rudne v bližini Krupnja. Strokovnjaki zatrjujejo, da so plasti svinčene rude zelo debele in da je ruda izborne kakovosti. Ista družba je odkupila tudi rudarske terene v Ajvali, nedaleč od Trebiče, kjer so ležišča dobre svinčeno-cinkove rude, ki vsebuje tudi srebro. Svinčeno-cinkovi rudniki v Srebrenici in v Olovu so prešli v last družbe "Montania", ki je po večini v nemških rokah. Že prej je ista družba odkupila rudnike antimonja v Krupnju in v Lisi pri Čačku.

TO JE ZASLUZEK

Nikjer ni človeška delovna moč tako poceni kakor v Črni gori. Za primer naj služijo "drvarji", to so oni hrivci, ki po mestecih prodajajo tovore drva. Da naseka drva v planini, spravi s konjem v mesto in jih proda, sta drvarji potrebita dva dneva. Tovor drva, ki ga more njegov mali konjček po kozjih stezah spraviti v mesto, se zdaj poleti prodaja po 3 Din. Tako zaslubičata človek in konj v dveh dneh 3 dinarje. V zimskem času je zaslužek večji, sa pa tudi dosti večji napor. Zdaj, ko so odrasli zaposleni na njivah, se udejstvujejo kot "drvarji" tudi revni dijaki-srednjšolci.

DRAG PREVOZ MRLIČA

Z nekim parnikom je bilo prepeljano v Šibenik truplo izseljenca Dušana Kaliniča, ki je umrl v Clevelandu in je v svoji oporoki določil, da mora biti pokopan v svojem rojstnem kraju Ostrovici v Dalmaciji. Pokojnikova žena Ana je spremljala krsto. Ves prevoz je stal 250.000 din. Proti Kaliničevi oporoki so nastopili nekateri sorodniki ter tudi nagovarjali vdovo, naj oporoke ne izvrši, ker je to zvezzano s prevelikimi stroški. Vdova pa o tem ni hotela nič slišati in je dala truplo svojega moža na skrivaj izkopati, vse prevozne zadeve pa je poverila znamenu slovenskemu pogrebnu zavodu.

(Dalje na 4. str.)

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Piše dr. F. J. Arch, vrh. zdravnik J. S. K. Jedote)

MAHROVE HISI PRODANA V Ljubljani je bila na dražbi prodana znana Mahrova hiša v središču mesta, ki je bila široko znana zaradi svoječasne Mahrove trgovske šole. Hiša je še iz predpotresne dobe in je bila v ljubljansko zemljiško knjigo vpisana že leta 1856. Hišo je izdražila mestna občina ljubljanska za 3,600,000 dinarjev.

POŽARI POVSOD

V Cirkovcih in Stražnjicah na Dravskem polju so nedavno šestim gospodarjem pogorela vsa gospodarska poslopja. Začali so otroci, ki so se igrali z vžigalicami.

V Krijevcih pri Ljutomeru je strela zanetila požar pri posestniku Jožetu Štraku. Zgoreli so vsi stršni deli hiše in gospodarskega poslopja.

Američani imajo tudi medsebojne kake spore, ki jih rešujejo potom direktno akcije. Dva fanta, na primer, si na povestva boj. Sledčeta suknji, odložita načnike, če jih imata, in se udarita s pestmi. Njuni prijatelji ju obkrožijo, toda nihče ne vmešava v privatni boj. Ko slabješi pada ali izjavlja, da se poda, je bo končan in sprostnik si sežeta v roki.

Etični argumenti je drugačen. Napad iz zasede, sunek z nožem ali udarec s kolom je nekaj običajnega. Včasi tudi cela topla načina na enega samega in še bije po njem, ko revez že leži na tleh.

Noben pretep ni lep, a če mora biti, je ameriški način pretepanja mnogo bolj gentlemanški kot evropski.

Države in skupine, ki danes vodijo boje, so sprejele evropski način. Vojne se

MLADINSKI ODDELEK -- JUVENILE DEPARTMENT

Grška Koritnik:
LENA LENČICA

Lenčiči ni dalo nobeno delo. Kakor hitro je mamica odšla za svojim opravilom, je malopričnica izginila izpred hišnega praga, se s tovaršicami podla po dvoriščih in skednjih, ali pa brodila po bližnjem potoku, lovila vodne metulje in si močili posvajljano obleko.

Mati je jo učila v svarilu, toda vse ni niti zaledlo. Neki dan jo je poslala mati po teto, ki je stanovala onkraj majhnega gozda, da bi jo privredila s seboj. Treba je bilo namreč žeti pšenico, pa same nista bila kos delu.

To naročilo Lenčici ni bilo neprjetno, kajti radi je tekala okoli in svoje tečejo bilo vedno na vso moč vesela. Sjedeča obrazo jo je ubrala preko zelenega gozda in kimala sta se s tetko vratali proti domu.

Spotorna jí je zabrenčala čebela mimo uses.

"Kako prijetno je čebelici," je opomnila Lenčica svoji spremjevalki, "ves dan leta od eveta do eveta in nih ji ni treba delati."

"Nič delati?" je prestregla teta. "Pa še koliko mora delati. Od zore do miraka mora brskati po evetnih čašicah in iskat sladke hrane, iz katere potem dela med in vosek, ki sta ljudem tako zelo potrebna. Ali se nisi silšala, ko je ta oni dejal: Prideri je kakor čebelica!"

"O seveda sem silšala," je odvrnila Lenčica, ki je prav ta čas hotela z nogo brenti v veliko mravljišče ob poti. Pri tem pa ji je priklenila pogled velika mravlja, ki je vlekla s seboj nekakšno dolgo slamo, jo spuščala in spet prijema, kajti breme je bilo očito preogromne in prenerodno zano.

"Kako neumna je ta živalica," je rešila Lenčica, "po nepotrebniem se muči in napena, namesto, da bi ležala v senči in se igrala s svojimi tovaršicami. Stopila bom na slamo in jo iztrgalca."

"Nikakor," jo je posvarila teta. "Mravlja je na vso moč pridna živalica. Bržkone se ji je podrla na tem ali onem koncu mravljišča, pa je odhitela po isto slamo, da si popravi ruševino. Kako veš, si mravlje same gradijo hišice, znašajo vanje živež zase in miladiče in zbirajo zaloge za zimo, ko jim bo mogoče dobiti zunaj nobene hrane. Oda bi bili vsi ljude takoj marljivi, kakovsta čebelica in mravlja, potem bi bilo gotovo veliko bolje na svetu."

Lenčici je bilo nekak hudo pri srcu, kajti tetine besede so se ji zdele. "Kakor nekakšno nedokrito očitanje, zato je hitro odvrnila tetu od tega pomenika in ji pokazala z ruko proti bližnjemu drevesu, kjer je zagostolela drobna sinica.

"O pogled siničko, tetka, kako veselo žgoli na bukovki veji. To ti je srečna živalca, samo skakejo in poje dan in nih ji ni treba delati. Skakati in pet. O to bi bilo življenje zame."

"Prav zares," je priprtka teta, "to bi bilo vse v redu, če ne bi bilo treba misliti na zimo in družino. Ptitska pa ima svojo negodno družino, ki ji mora primati hrano in jo pitati. In kako hudičase imamo po zimi, ko pokrije sneg zemljo za mesec in mesec tako da ubogim ptičcem ni mogoče najti nobene hrane in jih premnogo pogine od gladi in mraza. Gotovo si že opazovali, jeseni posesti ptičje jate, ki so se zbrali in hitelejadno daleč, daleč v južne kraje, da bi si rešile čez zimo življenje in se spomladis spet vrnilo v naša gozdove. A to je dolga in nevarna pot!"

Lenčica se je zamislila in tiso stopala ob teti dalje.

"Torej morajo vse živali delati," je izpogovorila po daljem molku, "in tudi ljudje kajpada — Ha! pa rastlini in cvetliči! Te pa samo lepo rastejo in cveto, pa razveseljujejo svet z lepoto in diavljino, kajne?"

"Nikakor ne," je jo zavrnila teta. "Tu dosti rastline po svoje delajo. Vskratkajo morajo rozo, dež in zemeljsko vlago, da morejo rasti in se razvijati. Vsaka ima po naravi določen način življenja, po katerem se mora ravnavi, če hoče ostati živa in se ohraniti svojemu namenu. Si že videš sončno rozo, kako obrača težko glavo proti soncu. To je njen delo, ki ga vrši prav takoj kakor žival v človeku. In kaj menite, kaj je ta delata?"

Med tem pomenkovanjem sta Lenčica in teta dospeli do kulinerga doma, kjer ju je na pragu že pričakovala mati s srpom v roki. Vse tri jo nato mahejajo proti pšenični njivi, ki se je kakor razgibano zlato morje vsa lesketala v jutranjem soncu. Zenski sta zavihali rokave in ostra srpa sta se zablesteli v zraku. In kota sta žanjiči podrli že lep kos zlatega žita, se že Lenčina mati ne nadoma ozira, da bi videla, kaj počneja njena lena hčerka. In kaj menite, kaj je ta delata?

Sklonjena je stopala za žanjičama, pridno pobirala raztresene pšenične klase, ki sta jih žanjiči prezrli na tleh, ko sta povezovali snope, in ži imela precej snopok pobjirkov pod zadružno.

Veselo iznenadena je mati zaklicala proti nji: "Kaj pa to pomeni, Lenčica? Nenavadno pridna si danes, ko sonce tako hudo pripeta. Ali ne bi šla rajši v senco pod hruško ali k potoku, da te ne bo glava bolela."

A Lenčica se je odrezala: "Kaj pa misliš, mamica? Da bi šla lenuhar v senco, ko pa je na svetu toliko dela in morajo vse stvari, rastline in živali, delati. Vidis moj snopek? ... Svoj kolaček si bom spekla, in če bo nekak hiša potrebovala popravila, jo bom popravila v lastnimi rokami. Ne pozabi, mamica, da je Lenčica tvoja hčerka."

"Oh, kako pametna je tvoja Lenčica," je opomnila teta glosno proti sestri; pozabila je nedavno pot skozi gozd in imela v srcu samo ljubezen do zla-

tega pšeničnega morja pred seboj in ljubezni preproste nečakanje za svojim hrbtom.

TOPSY'S GOOD LUCK

One day a little rabbit—nicknamed "Topsy" by his many friends—humped along in his own bunnysome fashion, up Fern Lane, down Mayapple Court and into Woodsey Place, when what did he spy right in front of him but a large, perfect four-leaf clover!

"Good Luck!" cried Topsy. "Well, well, well! I'll take you right along with me."

So down he sat and nibbled and nibbled until not a scrap of the leaf was left.

Now, one would think that a little rabbit with a four-leaf clover inside of him ought to be specially lucky all day, and Topsy felt sure as sure can be of it; in

you're a great, big boy and you aren't afraid."

"But," said the first little voice, "I can't open it, for 'cause I have to save you and if I'm opening boxes I can't save you with both hands, see?"

There was a little pause, then the second little voice said: "All right, but you mustn't run away from me."

"Coure I won't," said the first little voice.

Topsy still trembled, but soon he heard hands fumbling at the door of his trap. Then the door opened and he heard a rush of feet, as the children scampered off to a safe distance. Out he went,

When cool, take off shells and cut eggs in halves lengthwise.

Put yolows in a bowl and boil 20 minutes.

Take up eggs and plunge them into cold water.

When cool, take off shells and cut eggs in halves lengthwise.

Put yolows in a bowl and arrange white halves on a plate.

Into the bowl containing yolows put:

One teaspoon salt.

One-third teaspoon pepper.

One-third teaspoon mustard.

One teaspoon butter.

Two tablespoons vegetable oil (if oil is needed).

Mix the yolows till a smooth cream is formed.

Fill whites with this cream and put in a cold place till time to serve.

Arrange on a bed of lettuce or parsley.

If eggs are to be taken to a picnic the halves, when filled with yellow cream, should be fitted together and the whole egg rolled in paraffine paper.

"Oh! Oh!" They Cried. "A Cunning Little Rabbit!"

fact, he was so sure that he decided to wander on and find out just how lucky he could be.

"I wouldn't be surprised," said he, "if I should find a big patch of parsnips; or maybe a new hole, better than the one we live in now; or perhaps I'll find a carrot!"

So on he skipped.

Soon he stopped and sniffed the air. What was that delicious odor? Only one thing could smell so sweet! Carrots! He hopped and peeped and soon saw a lovely carrot hanging up like a long comet. Not growing on anything—just hanging. That was rather queer. Topsy took a little closer and saw that the carrot was hanging to a nail in a box. The box itself was cleverly hidden in the tangled raspberry bushes.

"Aha!" thought Topsy. "Some good fairy put it here for me!"

It wasn't as if Mrs. Cottontot, Topsy's mother, had not warned him over and over; but Topsy never stopped to think. He just saw the beautiful carrot, and thought about his four-leaf-clover and into the box he hopped. When bang!

He was born in Burlington, New Jersey, but while he was yet an infant he was taken to Otsego Lake, where his father owned many thousands of acres and where the family settled and founded the village of Cooperstown. There in the wilderness that formed the back woods of the Colonies James passed his boyhood. By the side of the lake and in the woods he made friends with the hardy frontiersmen and watched them at their work. The craft of these woodsmen, the tricks of the trapper, the skills of the mountain fishermen, all the arts of the forest were familiar to Cooper, and it is small wonder that the blood of adventure surged through his veins.

When quite young Cooper entered Yale University, but his roving spirit and love for the great outdoors proved fatal to his studies. He found it impossible to stick to his books. His family conferred and decided that a short time spent at sea might cure his tendency to frolic, and so when Cooper was but seventeen he sailed aboard a merchant vessel bound for a year's service. His sea experience added to those of his life on the border, formed the basis of his many books. In all he wrote more than thirty books, the most famous which relate tales of America's back woods. Oddly enough his first efforts were imitations of English novels which were then so popular, and so well did he write the life in England that even the English reviewers did not suspect that they were not the product of an English author. Later he attempted to write of the life he really knew in all its intimate details, and under his own name he produced the first American historical novels. Their success was instantaneous and lasting. Cooper's novels have been translated into almost every known language, and they are read today with as much interest as they were a hundred years ago.

Danilo Gorinšek: **DOMAČA STREHA**

Letajmo po fantični sirovsmet, prehodi vse stezice, prepiazjam kar je kje vrhov, pravljaj vse vodice!

Ko slednji kraj ti bo poznan isčočemu uteho, ti zažeško bo srce spet — pod domačo streho!

Danilo Gorinšek: **MORNARSKA**

Mi plovemo, mi plovemo po daljnem širnem morju, vse zemlje mi prebordimo, kar jih je na obzoru.

Mi plovemo, mi plovemo, mi skritega nam kraja, kotečki silehri nam je znani, ki morje ga napaja.

Mi plovemo, mi plovemo ... kdo obilje tujino, se vselej radi vrnemo ... domov spet, v domovino.

CAN YOU SAY THIS QUICKLY?

A sleeper is one who sleeps.

A sleep is that in which a sleeper sleeps.

A sleeper is that on which a sleeper runs while the sleeper sleeps.

Therefore, while the sleeper carries him the sleeper over the sleeper under the sleeper until the sleeper which carries the sleeper jumps the sleeper and wakes the sleeper in the sleeper by striking the sleeper, under the sleeper on the sleeper, and there is no longer any sleeper on the sleeper.

"Well, then," said the second little voice, "you ought to open it 'cause

tega pšeničnega morja pred seboj in ljubezni preproste nečakanje za svojim hrbtom.

tega pšeničnega morja pred seboj in ljubezni preproste nečakanje za svojim hrbtom.

THE JUNIOR COOK

DEVILED EGGS

Put six eggs in a saucepan of cold water.

Bring water to a boil and boil 20 minutes.

Take up eggs and plunge them into cold water.

When cool, take off shells and cut eggs in halves lengthwise.

Put yolows in a bowl and arrange white halves on a plate.

Into the bowl containing yolows put:

One teaspoon salt.

One-third teaspoon pepper.

One-third teaspoon mustard.

One teaspoon butter.

Two tablespoons vegetable oil (if oil is needed).

Mix the yolows till a smooth cream is formed.

Fill whites with this cream and put in a cold place till time to serve.

Arrange on a bed of lettuce or parsley.

If eggs are to be taken to a picnic the halves, when filled with yellow cream, should be fitted together and the whole egg rolled in paraffine paper.

When cool, take off shells and cut eggs in halves lengthwise.

Put yolows in a bowl and arrange white halves on a plate.

Into the bowl containing yolows put:

One teaspoon salt.

One-third teaspoon pepper.

One-third teaspoon mustard.

One teaspoon butter.

Two tablespoons vegetable oil (if oil is needed).

Mix the yolows till a smooth cream is formed.

Fill whites with this cream and put in a cold place till time to serve.

Arrange on a bed of lettuce or parsley.

If eggs are to be taken to a picnic the halves, when filled with yellow cream, should be fitted together and the whole egg rolled in paraffine paper.

When cool, take off shells and cut eggs in halves lengthwise.

Put yolows in a bowl and arrange white halves on a plate.

Into the bowl containing yolows put:

One teaspoon salt.

One-third teaspoon pepper.

One-third teaspoon mustard.

One teaspoon butter.

Two tablespoons vegetable oil (if oil is needed).

Mix the yolows till a smooth cream is formed.

Fill whites with this cream and put in a cold

"NOVA DOBA"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovenske Katoliške Jednote

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN
of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.2 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:
NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. XIII.

104

NO. 35

NAJVEČJI ZAKLAD

Naš največji zaklad, ki ga ne more nadomestiti vse bogastvo sveta, je zdravje. To vsi vemo in priznavamo, toda včasih kljub temu tako ravnamo z našim zdravjem kot bi nam bilo deveta briga. Večini nam ga je narava dela brez našega truda in vzdržuje nam ga brez naših posebnih naporov, zato se nam zdi nekaj samoumevnega, nekaj, kar mora trajati večno. Žal, da to ni resnica in da je le malo ljudi, ki bi preživel vse svoje dni v trdnom zdravju. Leta se kupičijo in z njimi pridejo skoraj neizogibno gotove betežnosti.

Računati pa moramo tudi z nesrečami, s poškodbami. Zanesljive statistike kažejo, da je bilo samo lani v Zedinjenih državah v raznih nesrečah ubitih okrog 100,000 oseb. Več ko tretjino teh smrtnih nesreč se je zgodilo na domovih, dobro tretjino v avtomobilskih nezgodah, ostale smrtnne nesreče pa se razdelijo na druge vrste transportacije, na nezgode pri delu, pri športu itd. Poškodovanih pa je bilo pri raznih nezgodah okrog milijona oseb. To so visoke številke tudi vprico števila prebivalstva te dežele, ki znaša blizu 130 milijonov.

Razume se, da so v raznih nesrečah včasih poškodovani tudi že prej bolehljivi ljudje, toda večina teh poškodb zadene zdrave osebe. To je vredno nekoliko premislit in si k sreču vzeti. Nihče ni tako mlad in zdrav, da bi ga te ali one vrste nesreča ne mogla napraviti poahljenca za dolge tedne in morda za vselej. Take nesreče včasih vidimo, največkrat pa ne. Zdravi smo in gibljemo se med zdravimi ljudmi, pa pri tem kar pozabimo, da so na svetu bolniki in poahljeni.

Vsi smo taki, da rajši posečamo kraje zabave, kakor bolnišnice. Toda dobro je, da včasih stopimo tudi v bolnišnico, posebno če se tam pokori naš priatelj ali znanec. Ko bomo tam videli dolge vrste postelj, na katerih trpijo in se dolgočasijo ljudje vseh starosti in stanov, se bomo šeprav zavedeli, koliko je vredno naše zdravje. Morda bomo tudi prav tam potihoma storili trdni skele, da v bodoče ne bomo brez potrebe v nevarnost postavljal zdravje in življenje nas in drugih niti pri delu niti pri zabavi niti pri avtomobilski vožnji.

Pri takih prilikah se bomo pa tudi zavedli, kako potrebno je, da smo zavarovani pri dobri podporni organizaciji, in kako potrebno je, da so naši asesmenti vedno pravočasno plačani. In zavedli se bomo, da je tako zavarovanje potrebno tudi za naše drage in naše priatelje. Zavarovanje sicer ne preprečuje nesreč in ne zdravi ran direktno, toda vsak ve, kako hujno potrebna je finančna pomoč v slučajih bolezni in nesreč. Vsak bolnik bi potreboval kar najboljše postrežbe in oskrbe in to stane denar. Dokler je človek zdrav in dokler kolikor toliko zasluži, že nekako pogreši tiste cente društvenega asesmenta. Kako prav pride podpora v bolezni, je odveč poudarjati. Vsi smo že videli tipične vzglede v tem oziru, le žal, da jih preradi pozabljam.

Mi, ki smo toliko srečni, da se še nikdar nismo valjali po bolnišnicah, ne vemo, kaj je trpljenje, in ne vemo, kaj je dolgčas in občutek zapuščenosti. Moremo si samo približno predstavljati. Pa že to bi moralno zadostovati, da bi pri vsaki priliki skušali obiskati priatelja, znanca ali društvenega sobrata, ki je prikovan na bolniško posteljo, bodisi doma, bodisi v bolnišnici. Ako tega ne moremo, pošljimo mu šopek cvetlic ali mu pišimo kartico. To je za nas malenkost, za bolnika pa dostikrat velik dogodek, ki ga ne bo nikdar pozabil. Bodimo ljudje in bodimo bratje!

Dokler smo zdravi, veselimo se našega zdravja in življenja, ker oboje je kratkotrajno. Obenem pa skrbimo, da bodo naši asesmenti pri J.S.K.Jednoti in pri drugih organizacijah, če jim pripadamo, točno plačani. Ako ne bomo nikoli potrebovali podpore od teh organizacij, se smemo smatrati za zelo srečne. Toda sreča je nezanesljiva, zato je potrebno zavarovanje za vsak slučaj. Dobro delo bomo tudi storili, če vpišemo v J.S.K.Jednoto vse naše drage ter vse priatelje in znance, ki se niso zavarovali. To bo dobro delo na obe strani: zanje in za našo organizacijo.

Kadar pa bolezen ali nesreča položi na posteljo našega sobrata ali sosedstvo, pokažimo dejansko, da nam bratstvo ni prazna beseda. Storimo svojo človečansko in bratsko dolžnost, kakor nam razmere in prilike dopuščajo. To bo v notranje zadoščenje nam in v uteh tistem, napram katerim se bomo bratsko izkazali, obenem pa bo to pri vseh pametnih in poštenih ljudeh najboljša reklama za J.S.K.Jednoto.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Neki znanstvenik trdi, da čez tisoč let bodo vsi ljudje zreli za naročnico. Učeni mož pa se je grdo ušel: splošna svetovna naročnica je mnogo bližje.

Diktatura hoče regulirati vse, tudi klobase. V Avstriji, kjer je bilo doslej prebivalstvu na razpolago okrog 180 različnih vrst klobas, je zdaj uradno ukazano, da jih sme biti le 60 vrst. Takšne so diktatorske klobasarije.

Znana ameriška zagovornica porodne kontrole, Mrs. Sanger, baje namerava propagirati porodno kontrolo med Kitajci. Kar je bilo v preteklosti zamojeno v tem oziru, bodo pa skušali izravnati Japonci s topovi in strojnimi puškami.

Uslužbenca neke železniške postaje v Wisconsinu je tako bolek zob, da ga je za kazen sklenil privezati za prvi vlak, ki pride. Mož je svojo namero izvršil in boleči zob se je odpeljal s prvim vlakom.

Prva nenapadala pogodba je bila podpisana med Egiptčani in Hititi pred približno 3000 leti. Tako vsaj izjavlja dunajski zgodovinar dr. Struzavic. Pogodba, ki je bila vgravirana na srebrne tablice, je določala večni mir in večno prijateljstvo med obema državama in je vsebovala tudi paragraf za mirno rešitev morebitnih sporov potom pogajan v konferenc. Držala pa je najbrž toliko, kakor držijo dandanes med različnimi državami sklenjene pogodbe, da si je za zabelo klicala jezo vseh hititskih in egiptovskih bogov na tisto stranko, ki bi pogodbo prelomila.

Vedno pogosteje slišimo jemljade, da gre v tej deželi vedno bolj vse na levo med kožle in boljševike. Predsednik Rooseveltu očitajo, da cika na levo, organizirano delavstvo gre baje na levo, George Washington in Benjamin Franklin na pisemskih znakih gledata na levo, bival na nikljih je obrnjena na levo, dama na novejših desetih gleda na levo in orel na poldolarjih se drži, kakor bi nameraval sfrčati na levo.

Vsi smo taki, da rajši posečamo kraje zabave, kakor bolnišnice. Toda dobro je, da včasih stopimo tudi v bolnišnico, posebno če se tam pokori naš priatelj ali znanec. Ko bomo tam videli dolge vrste postelj, na katerih trpijo in se dolgočasijo ljudje vseh starosti in stanov, se bomo šeprav zavedeli, koliko je vredno naše zdravje. Morda bomo tudi prav tam potihoma storili trdni skele, da v bodoče ne bomo brez potrebe v nevarnost postavljal zdravje in življenje nas in drugih niti pri delu niti pri zabavi niti pri avtomobilski vožnji.

Pri takih prilikah se bomo pa tudi zavedli, kako potrebno je, da smo zavarovani pri dobri podporni organizaciji, in kako potrebno je, da so naši asesmenti vedno pravočasno plačani. In zavedli se bomo, da je tako zavarovanje potrebno tudi za naše drage in naše priatelje. Zavarovanje sicer ne preprečuje nesreč in ne zdravi ran direktno, toda vsak ve, kako hujno potrebna je finančna pomoč v slučajih bolezni in nesreč. Vsak bolnik bi potreboval kar najboljše postrežbe in oskrbe in to stane denar. Dokler je človek zdrav in dokler kolikor toliko zasluži, že nekako pogreši tiste cente društvenega asesmenta. Kako prav pride podpora v bolezni, je odveč poudarjati. Vsi smo že videli tipične vzglede v tem oziru, le žal, da jih preradi pozabljam.

A.J.T.

DRUŠTVE IN DRUGE SLOVENESKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zitko, Jr. iz Meadowlandsa, Pa.; Joseph Mantel, Jr. iz Ely, Minn.

Iz Rock Springsa, Wyo., se počela, da se je dne 1. septembra v mestu Cheyenne, Wyo., poročila Miss Mary Taucher s kapitanom A. F. Gilmartinom, ki je poveljnik 1. kompanije 20. pešpolka na Ft. Warrenu. Nenova je hčerka zakoncev Louis Taucher in Rock Springsu; njen oče je dolgoletni tajnik društva št. 18 JSKJ v Rock Springsu in je bil večkrat tudi na konvencijah JSKJ. Bilo srečno!

Prva številka "Cankarjevega glasnika", mesečnika za leposlovje in pouk, je pretekli teden izšla v Clevelandu, O. Oblika, razporedba gradiva in tisk so prikupni. Vsebina je sledenja: Katka Zupančič: Pritisk od

KITAJSKA IN JAPONSKA

(Nadaljevanje s 1. strani)

zgoraj. Anton Garden: Sodobni položaj ameriškega delavstva. Ivan Molek: Janezki. Milan Medvešek: Njhova trnjeva pot. Anna P. Krasna: Zlata postelja. Etbin Kristan: Ob zadnji uri (igra v enem dejanju). Janezov Janez: Njene oči. Jakob Zupančič: Sproščenje. Poleg tega vsebuje revija več poljudno znanstvenih člankov in zanimive drobnjave. Vsebina uvoda, ki navaja smernice novega mesečnika, vzbuja najlepše nade.

Naslov Cankarjevem Glasniku je: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O. Letna naročnina je \$3.00.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

braniti svojih in drugih inozemskih interesov v Orientu. V Washingtonu so gluhi za take sugestije. Amerika ni pozabila, da Anglia pred nekaj leti ni imela niti formalnega protesta za Japonsko, ki je odtrgala Mandžurijo od Kitajske. Tudi ni pozabila, da so Američani leta 1917 in 1918 pobirali vroč kostanj iz evropske žerjavice za Anglijo in druge evropske velesile. Dalje ni pozabila, da Anglia in druge evropske države ne odpeljajo svojih dolgov Ameriki. In končno, vloga, katero Anglia igra tekem španske civilne vojne, ne kaže, da bi bila posebno vneta za obrambo demokracije.

Tako je prišlo do nenapovedane vojne, ki se je razbesnila v vsej svoji grozovitosti. Poleg vojaštva na obeh straneh je bilo pobitih tisoč civilistov, med njimi tudi nekaj inozemcev. Neki japonski letalec je s strojno puško nevarno obstrelil celo angleškega poslanika na Kitajskem, Knatch-Hugessena. Ironija usode je hotela, da so japonske krogle zadele zastopnika Anglike, tiste Anglike, ki je že dolga desetletja dajala potuho Japonski. Da so Japonci leta 1902 premagali Ruse, je v veliki meri zaslužila Anglija. In da so si leta 1931 upali ob Kitajsko odtrgati Mandžurijo, je tudi zasluga Anglike, ki je molčala, medtem ko je ameriški državni tajnik protestiral.

Vojna na Kitajskem je za enkrat samo vojna med Kitajci in Japonci, toda nihče ne ve, če ne bo v svoj vrtine potegnila tudi drugih narodov. Lahko pride do konflikta med Japonci in Rusi in v takem slučaju bi morda Nemčija napadla Rusijo v Evropi. Ce bi prišlo do tega pa se zdi splošen evropski vojni ples skoro neizogiben. Vojna je za enkrat primeroma daleč, toda dandanes je svet majhen.

TAJFUN NA KITAJSKEM

Kitajsko obiskujejo vsakodnevne nadlogi, suša, poplave, lakota in zadnje čase še resna vojna z Japonci. Da bo mera nadlog polna je dne 3. septembra obiskal pristaniško mesto Hongkong silen tajfun, tekom katerega je utonilo ali je bilo ubitih v razvalinah okrog 3000 oseb.

NEMSKA DRZNOST

Nemški zunanji urad je nedavno objavil določbo, da ima Nemčija vso pravico organizirati Nemce kjerkoli v inozemstvu in da bodo nemškim poslaništvi povsod dodani posebni "kulturni" organizatorji. Za te organizatorje da bo nemška vlada zahtevala enako nedotakljivost, kakršno uživajo poslaniški. Z drugimi besedami bi se to reklo, da bodo nemška poslaništva v inozemstvu vodila med Nemci nacijsko propagando in da jim vlade inozemstva tega ne bodo mogle zabraniti. Da li bodo inozemske vlade sprejemale take ukaze od Hitlerja, je pa seveda veliko vprašanje.

PODMORSKI PIRATI

V Sredozemskem morju je bilo zadnje čase napadenih več tovornih parnikov od podmornic. Tudi na nekem parniku je bila izstreljena torpeda, ki pa ni napravila posebne škode. Vsega skupaj je bilo napadenih okrog 20 parnikov, angleških, francoskih, russkih in drugih, in nekaj jih je bilo potopljenih. Ker imajo španske rebeli samo eno podmornico in ker se ti napadi vršijo po raznih zelo oddaljenih krajih, obstaja splošno mnenje, da to piratsko delo vršijo italijanske podmornice.

Odgovor: Prišel sem v Ameriko pred 25 leti. Moja žena ni hotela priti za menoj in mi je sporočila, da hoče dobiti razpoloženje in se poročiti z nekim drugim. Pred 15 leti sem se zdržal na tistih straneh, da se obvezam, da bo vprašanje in s tem primeroma daleč, toda dandanes je svet majhen.

PROBLEMI PRISE-LJENCA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vprašanje: Prišel sem v Ameriko pred 25 leti. Moja žena ni hotela priti za menoj in mi je sporočila, da hoče dobiti razpoloženje in se obvezam, da bo vprašanje in s tem primeroma daleč, toda dandanes je svet majhen.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zadnja poročila javljajo, da je Rusija javno obdolžila Italijo potopljenja njenih dveh trgovskih parnikov, ter je v svoji zadnji noti zahtevala odškodnino in kaznovanje napadateljev. Afera lahko privede do preteganja diplomatskih odnosov.

POROKA V HIPNOZI

Kakor je bilo že poročano so v nekem beogradskem hotelu aretilari Indijanca Abdula Hamidkana, angleškega državljanina, ker je hotelski portir policij naznani, da strašno pretepi svojo ženo. Aretilari Indijanci je na policiji dokazoval, da je njegova spremjevalka njegova prava žena in dokazal je tudi z dokumenti, da se je z njo civilno poročil v Pragi. Nesrečna

KITAJSKA IN JAPONSKA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Japonski vojaški kliki se nizajo varno dalje odlagati zavojevanja Kitajske. V ozadju se vedno bolj grozeče dviga Rusija z velikimi, moderno opremljenimi armadami. Evropa je zaposlena z vojno "influenco" v Španiji. V Kitajski sami pa je bilo zadnje čase prišlo do precejšnjega notranjega pomirjenja in osrednja vlada je dobita več moči in ugleda. Tudi v vojaškem oziru se je Kitajska polagoma modernizirala. Doma na Japonskem pa je naraščalo nezadovoljstvo zaradi velikih davkov in splošno mizernih razmer. Vojška klika je torej prišla do prečkanja, da s svojo vojno pustolovščino ne sme več odlasati.

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

Current Thought

Gains For SSCU

The interesting report submitted by the supreme secretary at the semi-annual session of the supreme board bears repetition in the English section of Nova Doba. On Aug. 18 it was published in the Slovene section along with reports presented by other members of the board.

As head of the home office of our SSCU, the supreme secretary is in a position to enlighten the membership on progress attained by our Organization for the last six months. His financial report, audited by the supreme trustees, truly reflects the trend of the SSCU.

Here are some of the figures and comments submitted by him for the perusal of the members:

Net assets of the adult department as of June 30, 1937 amounted to \$2,040,612.54; compared with net assets as of December 31, 1936 which amounted to \$98,145.62. In the juvenile department, the net assets totaled \$142,818.53 as of June 30, 1937 compared with net assets of \$140,970.74 shown for the period ending December 31, 1936.

Thus the total net assets of both the adult and juvenile departments amounted to \$2,183,431.04 for the period ending June 30, 1937.

Due to the change in system of collection of assessments, which gives the lodge secretaries until the first of every month to collect assessments, the total income for the month of June was not included in the six-month report. Further, the supreme secretary explains that almost 90% of the assessments for June did not reach the office until the first few days in July. Hence, the sport and expense funds indicate a loss, which could not have been the case were all the assessments entered for June incorporated in the report.

Loans on certificates have increased only \$7,000.00. Of particular interest is the following report on the loans made in new members: The adult department as of December 31, 1936 numbered 13,505 members, and June 30, 1937 it numbered 13,994. Which means a gain of 489 members. In the juvenile department, the number of members on December 31, 1936 totaled 6,865, on June 30, 1937 it jumped to 9103 members. This is a gain of 2238 members. The total membership in both departments as of December 31, 1936 numbered 23,361. On June 30, 1937 the total membership in both departments numbered 23,097, or a net gain of 2736 members.

The supreme secretary also included in his report following list of comparative totals in membership each year since 1928:

1928	20,089
1929	20,577
1930	21,016
1931	20,239
1932	18,373
1933	18,111
1934	18,860
1935	20,298
1936	20,348
1937 (June 30)	23,097

Yes, facts speak for themselves. From the table of membership comparisons, the supreme secretary points out that our Union as of June 30, 1937 numbered 2,081 more members than ever before.

Which in itself is a tribute to the juvenile convention campaign, and to the "father of the juvenile convention," who is none other than Anton Zbasnik, our supreme secretary.

Gallons vs. Feet

"Dad," said his extravagant son, "do you think they will ever find a substitute for gasoline?" "They have one now, son, and I wish you'd give it a trial."

"Oh!" queried the son incredulously. "I've never heard of it, what is it, anyway?"

"Shoe leather."

*

How Aunt Maria Cooks
Aunt Maria, a negro cook specializing in molasses cookies, one day asked to give her recipe.

"It's an easy one," she replied. "Ah takes a cup of flour, more or less, and ah adds two gullups of molasses."

"But," interrupted the questioner, "what are gullups?"

"Why, honey, don't you know? When you has a jug of molasses and turns it up, the molasses says 'Gullup,' runs a little more, then say 'Gullup' again. Well, ah takes those two."

—U. S. Penn. Keystone.

*

Good Sport

Navy Bill: "What sports do you like best?"

Hollywood Katie: "Those who are free with their money and know when to say good night and go home."

—Christian Science Monitor.

Cupid Busy in Rock Springs, Wyo.

Rock Springs, Wyo. — Last week Miss Mary Taucher, member of Western Stars Lodge, No. 202, SSCU became the bride of Captain Austin F. Gilmartin, who has command of Company I, 20th Infantry, at Ft. Warren. The bride is the daughter of Mr. and Mrs. Louis Taucher of Rock Springs. She was graduated from the Rock Springs High school with the class of 1925 and was graduated from the Berkeley Business College in 1926. Since then she has been in Cheyenne with the state board of charities and reform, and recently employed on the staff of the sales tax division.

Captain Gilmartin received his appointment to West Point from New Jersey and was graduated from the institution with the class of 1922. He has been stationed at Ft. Warren for the last few years.

The couple will spend their honeymoon in New York and Philadelphia.

Mr. Louis Taucher, father of the bride, is secretary of Lodge No. 18, SSCU, also of Rock Springs, Wyo. He has attended several SSCU conventions as official delegate.

It has been reported that Miss Frances Demshar, daughter of Mr. John Demshar, will become the bride of Mr. John J. Wompey. Both are from Rock Springs.

Lodge No. 170

Chicago, Ill. — Members of Lodge Zvezda, No. 170, SSCU are hereby notified that the next meeting will be held Wednesday, September 15, in the usual quarters. The meeting will begin promptly at 8 p. m. All members are invited to attend.

Members are further notified that at the last meeting it was decided to impose a special assessment of one dollar on each member, the funds to go into the lodge treasury. This is necessary in order to meet current lodge expenses. Those who wish may pay the entire special assessment at one time, or if they prefer, 25 cents a month during September, October, November and December. Our dances were poorly attended, and our treasury must secure funds from other source. With our dances only certain and same individuals were affected; not so with the special assessment, as it applies to each and every member. Therefore, members, do not forget to pay the \$1.00 special assessment. Payment begins in September.

Before concluding this article, I wish to call attention to the members that enrollment of new members into our lodge may still be made, even though the three-month campaign has been completed. Awards for new members are still effective. Our Union pays cash awards for the enrollment of new members, both juvenile and adult.

Agnes Jurecic, Cecy

Held on Toity-Toid Street: "Papa, what's a vacuum?" "A vacuum's a void, Sonny." "I know, Papa, but vat's the void mean?"

—U. S. Coast Guard.

Smith: "I wear the trousers in my home." Friend: "Yeah, but right after supper I notice you wear an apron over them."

—Christian Science Monitor.

BRIEFS

Second National Juvenile Convention

By LITTLE STAN, Juvenile Convention Campaign Director

(Third Installment)

 Ely, Minn. While every delegate who attended the Second National Juvenile Convention at Ely, Aug. 6 to 8, is getting ready for school, Little Stan is still reporting the conclave. Now, going into the third installment, and the convention almost a month old, this tall young chap from the Northwoods wonders momentarily whether most juveniles feel that this entire affair was a dream, or if it was an actuality.

At the Ely Shopper, where the advertising guide is coming out weekly, Little Stan still receives letters and post-cards from his many fine young friends, and it seems that the convention was a dream—one that will never be forgotten.

But let's continue with this convention story. It was near six o'clock in the evening, Friday August 6, and juveniles had just returned from a wonderful trip over Lake Vermilion to the Indian reservation. You've read all about that, and if you ask some of the delegates they will be glad to show you snapshots taken of the affair.

They scurried off the buses and cars and into the Hotel, where they appeared hungry and thirsty. But they were not through yet. Another program, one that was slated to be better than even local people anticipated, was scheduled at the Washington school auditorium.

There Boy Scouts of Troop 174 under the direction of Matty Kapsch and Stephen Smreker, brilliant leaders, presented their sixth annual show to the delegates and other people. It was about the eighth time the show was presented in Ely this year, but dressed up with more popular song and dance, plus the added wise-cracks, and featuring "Our Own," Dr. F. J. Arch impersonated in the role of master of ceremonies, it was a sure-fire hit in every respect.

In groups, delegates and the public streamed into the spacious auditorium, all anxiously awaiting the curtain.

Soon it was almost filled to capacity. Lights out... stage kleigs on, and On With The Show! The opening chorus, and the boys in black face go to town. Introductions follow as the scouts impersonate delegates with Dr. F. J. Arch as interlocutor.

Stealing the show, however, with clever antics, plus the added incentive to "outdo each other" in performance were, Frankie Kalan and Joseph (Grampa) Kuzma. They swung it, and swept the audience into the aisles with their antics. One of the jokes was a dandy. "There was a church. On the church there was a sign, 'Do You Know What Hell Is?' Right below it read: 'Come and Hear Little Stan Sing!' When the curtain went down for the first act, a roar of applause ensued from this wonderful appreciative audience.

Between acts—Prof. Robert Zbasnik, son of our supreme secretary, answered any questions flung at him from the audience concerning populations

of cities, capitals of states, and even the larger cities in Europe.

Sensationally accurate were his answers! People wondered how he could remember the correct figures, almost to the last digit! "I take after my dad," says young Bobby.

Another "between-acts" skit featured a trio, composed of Bernard Hutar, Joseph Senta, and John Skule... They sang selections in both Slovene and English tongue, and were more than a decided hit with the audience which clamored for more with repeated encores.

But the curtain is rising for the second act. Before this, however, young Johnny Fink, dressed in cowboy regalia scores a three-verse knockout with the audience when he sings "Moja dekla je se mlada." Grand run!

Curtain up, and on with the Second Act!

Bursts of songs, dances, and the continued antics of Kuzma and Kalan! Then the climax of this great show!

Mrs. Katherine Merhar, accompanist for these young vocalists, strikes up the chords for "The Merry - Go - Round Broke Down," and Grandpa Kuzma went to town! The current popular catchy tune caught with everyone. The more applause... the more "ugh" from young grandpappy... After every encore, he changed his style, and the crowd literally went wild.

Tired, his blackface make-up glistening with perspiration, Grandpa continued on. Finally he gestured with his hands, and said, "Come on, everybody sing!" The huge auditorium reverberated with the sound of hundreds of voices chiming in their share to tell the world that the "merry - go - round Broke Down"—as it went round and round! From every nook and corner, people's voices came, and it seemed that this was one grand national community song! Then more songs, and soon, the grand finale! (P.S.) —The merry-go-round didn't break down, but the engineers certainly had to do lot of oiling to keep it in shape!

Bed-time as 86 tired, but happy young delegates trek toward the hotel for a good nights rest. You know, Heh, Heh, with all the excitement and everything around, and tired as everyone was—why... sleep just wouldn't come. But soon, Little Stan felt certain, that if they weren't all in bed, they were in their rooms... getting ready anyway!

About an hour later, Little Stan came out of the hotel... that is from the downstairs part, where a cold glass of beer was consumed... and a parched throat relieved somewhat. Coming up the stairs, unto the street, he heard a splash! Not two feet away from him, a sudden deluge of water had come from nowhere. He looked up towards the windows of occupied rooms... Only a high shrill soprano was heard—a mysterious giggle. Resolved Little Stan:—"I'll find that giggle before this convention is over! Heh Heh!

But enough for now. The final convention session opens on the morrow, and Little Stan must be on time... so Good Night!

Everybody up bright and

early on a sunny Saturday morning. To the convention hall, where Chairman Anthony Prime raises the gavel and calls the meeting to order. Much business is to be transacted on this day. Telegrams are read, and the resolutions committee reports.

Highlight of this report was a resolution which proclaimed Bro. Anton Zbasnik, supreme secretary, the "Father of the Juvenile Convention." It was a fitting tribute to a man who originated the idea for our SSCU. At the same time, it was a fitting tribute to every member of the Supreme board for backing it, and cooperating unselfishly to carry the idea through, and thus promote a conclave which today is by far the best in any fraternal organization in these United States.

Our supreme secretary was almost overcome when Sister Victoria Kumse, secretary of the convention, read the resolution. Then Bro. Frank E. Vranichar, who worked far into the night, helping the committee members, with work to be ready on the morrow, read the same resolution in Slovene. For a moment it seemed that words almost failed Bro. Zbasnik as he rallied to show his appreciation and gratitude for the honor bestowed him. He added, "If it wasn't for the splendid cooperation shown by the supreme officers, the idea could not have been realized."

You've read the minutes as published... you should cut that out and save it in your scrapbook... It will be of everlasting memory to you—and you should scan those resolutions... and remember to keep those promises!

Recess declared, and the convention orchestra entertains... more fun... called to order again, and what is this? The Social functions... I mean... activities committee, has a report! Bro. Matt Anzle and Dr. F. J. Arch have a knowing smile on their faces! The resolution read, the delegates learn that a "surprise juvenile convention dance will be conducted privately for the delegates in the Forest Hotel on Saturday night! Why, that's tonight! Little Stan knew it was coming, and had mentioned the surprise, but still keeping it a secret... All day, the delegates tried to find out what the surprise was... but it was a dandy... and Little Stan will tell you all about it in due time!

It is also announced that the delegates can do what they wish during the afternoon. Two buses awaited anyone who wished to ride around Shagawa lake. Routine matter was disposed of... Little Stan gave a talk (blush, blush)—and the meeting was adjourned until two more years from now!

But the convention isn't over yet! No, no! There are many social events yet to take place, and the big picnic on the morrow!

Saturday afternoon

Delegates ate their dinners, and scurried around. Many snapshots were taken in front of the Forest Hotel... Yet through it all, Monday wasn't very far away, and the delegates

Continued on page 6

Blood and Battle Field

A World War Chronicle
By IVAN MATICIC

From the Slovene by
VALENTINE OREHEK

(Continuation)

On the evening of December 12th, 1916 at about nine o'clock, an order comes from the Supreme Army and Navy Command over the phone, "Your Most Eminent and Exalted Lord, Emperor and King Karl of Austria has graciously decreed that enough men have suffered, thanks to the diabolical schemes of the enemy. With this motivating his intention he has sued to the Allies for peace. The armies may gaze into the future with joy, and may they ever preserve their limitless loyalty and love for the Austrian nation and its peace-loving ruler to whom the vicissitudes and fortunes of the monarchy are ever and most to heart . . . The Supreme Command."

This is indeed a happy turn and one we had not anticipated. For the first time in the long weary month a ray of light shimmers on the dark horizon. We will actually live then to see the end of this frightful epoch to exchange this horrible existence for that which we had been forced to relinquish. The officers even are stirred out of their supercilious reserve and are as radiant about the news as we.

"Peace is a certainty now," goes the talk, "and everything is already settled. For three months the army's agents have been keeping in touch with the Entente and even today this resolution has been made: 'All further disputes and misunderstandings will be decided formally and in an open court. Our young Emperor in adopting this step will enlist the sympathies of all civilized nations'."

In Kosovje Captain Sporer assembles his battalion and pompously reads the above edict to the men. At the end he adds, "The day is not far distant when our regiment will return to its garrison invested in garlands and glory. Then Ljubljana will be witness to a sight it has never seen. All its streets will be strewn with flowers and maidens draped in white will scatter blossoms before us and we will march proudly . . . gloriously . . . the poor fellow is quite overcome with the picture he has evoked.

Adjutant Polde listens to and ponders all the stray bits of news and gossip and shaking his head, he declares with finality, "Nope, there'll be no bread from that flour!" The whole idea is too sudden and immature. By my reckoning the war will continue for two years more at least, for only then will the forces of the warring powers be spent. I don't think I'm far out in my reckoning either."

And as things go the cagy fox does not err in the least; two days later we are off for the front.

CHAPTER VIII

Fajti Hrib

It is black night . . . a high wind scuds over desolated Lipa and Skrbn. We are resting in a wood near Zelenin Vrat. A gale whirls icy spray that discourages our every attempt to build a cheering fire. How dreary is this night and how spiritless the murky dawn that is ushered in. This day too runs its round and as evening creeps upon us we are off for the front stalking deep through the oozing roads.

The Italian lines and ours stretch on opposite sides of a lowly run of land and perched high on the side of the facing bluffs. Into the swale separating them thousands of shells have fallen and thousands of men lie rotting on its floor. There is no way of recovering their bodies and the resultant smell stinks to high heaven. The night watchmen are a torment: phantasmagoria is there and death, a howling insatiable beast, rears her abortive head.

Fajti Hrib . . . flogged fourteen months on end it is a battered pulp. For fourteen months waves of living men have buffeted against it, insignificant worms that expired where they fell. Its bowels torn out are replaced by the battalions of men to whom the light of another day may never be vouchsawed and to whom the grisly threat of living burial is ever imminent. And then the dragging hours laden with a million fears, the rumbling quaking earth, the tremor of supports and groan of inorganic matter in the face of countless tons of pressure. From the valley floor drenched with the blood of men flowers now spring up and long luxuriant grasses shroud the fallen.

The first five days of our stay are

(To be continued.)

ATTRACTIVE REWARDS

Cash awards! That's what our SSCU offers to active members who enroll successful prospects for membership. The following cash awards are payable after the new member has paid three assessments:

Cash Award	Amount of Insurance
\$1.25	\$ 250.00
2.00	500.00
4.00	1000.00
5.00	1500.00
6.00	2000.00
8.00	3000.00

The amount of insurance refers to the death benefit certificate taken out for any of the three plans, "AA", "B" or "C". Fifty cents is awarded for each new juvenile member enrolled.

Second National Juvenile Convention

(Continued from page 5)

dreaded the thought of having to leave.

Little Stan parked his "Ahs-tin," on the main street, and was picked up by the school bus, enroute around the lake. Bro. Frank Tomsich, Jr. assistant supreme secretary, and Bro. John Zivetz of lodge 66, Joliet, Ill., were also on board. The group included Lillian Rudolf, Albena Nosee, the imitable Doc Zgona, Driver John Lobe, and several others whose names Little Stan can't recall at the moment. (You'll have to pardon that, because Little Stan is writing this story from complete memory—which is a little short. Heh Heh!) Burntside Lodge is our first stop... then around the lake, to the Winton Power Dam and back to Ely—a fine excursion, and a swell time... especially when we started to harmonize on the road. What fun.

Back to Ely and the hotel to get ready for the big surprise of the evening... It's going to be good, and it will be the prize of the affair—at least the sponsors of the floor show think it was! (don't we?) But we'll have to wait until next week to continue on with the next installment of this real, yet dream adventure!

From the mail bag:— Rose Paulovich, Trinidad, Colorado writes: "Dear Little Stan: The clock has struck! I feel as Cinderella must have felt when she came home from the ball! My days in Ely are just like a dream... I have never spent a more enjoyable vacation as I have this summer... The only regret I have is: I'll be too old to attend the next convention, but I can tell you this—I'll be a booster here at home... Here's hoping the next juvenile convention will be a greater success than this last one."

From Lillian Rudolf, Cleveland—"Dear Little Stan: How are you (I'm fine, Heh Heh!) How's Ely when we're out of it? (Quiet—very quiet)... Stan, you should know how I miss good old Ely... What a life we had out there! Love, Lillian Rudolph." (Just had to get that closing four-letter word in there) Heh! R.—Broke another window down in the Ahs-tin! Can you imagine that?

Well, folks, until next week then, when Little Stan writes the fourth installment—Be on hand for one big fun-fest... After all, the business part of the convention is over... now for the climax!

(Continued from last week) Arriving in Tower, horns and sirens announced that the delegates were in town. They didn't stop however, until they arrived at Aronson's Boat Li-very—starting point to beautifull Lake Vermillion. The sun cast warm rays, and many a bead of perspiration was seen trickling down faces.

Piling into the boat... pictures were snapped, and Little Stan's movie camera hummed—it heard Olga Vogrich who said, "Hiya Roses!" and Marie Russ, who smiled prettily. Bro. Albert Poklar and Anthony Prime posed for pictures as Little Stan's movie camera took it all in. Pilot Aronson took the controls, and with a lively shout the big launch started to move. Up East Two Rivers into the wide open spaces of the lake which has over 1,000 miles of shoreline! On the shorelines, Martin Stepan, secretary of St. Barbara lodge of Soudan, was waving his hand with a shiny smile on his face.

The boat purred with even rhythm. On board were the delegates who talked, laughed and enjoyed the passing scenery.

Press Photographer Shammy Somrock, Ray Hoefer, secretary of the Ely Commercial club, and Patrolman Joseph Markovich, whom all juvenile delegates will remember were on board. The fun was already beginning. The water sprayed as the boat sped onward. Pictures were snapped, and everyone felt 100 per cent.

Nearer and nearer in view came the shoreline of Sucker Point, home of Chief Gooday and his band of 125 Chippewa Indians. On the shores awaited a delegation to welcome the visitors. To the landing! On dry land towards the "council room". The beat of the tom-tom reached the ears of delegates and stirred up inquisitive excitement. Little Stan also had picked out a handsome warrior for Sis. Helen Bavez—but she said "nix!" to that—especially when she saw him.

Into the Council room filed the gang—approximately 110 strong. Chief Gooday and his Squaw stood on the sidelines—solid and dignified, as the braves and Indian maidens started the pow-wow. Seated in a circle with their feet crossed Indian fashion were six young braves beating the tom-tom in rhythm. The war-cry sounded, and into the circle danced the Indians. Round and round. Big Annie, weighing at least 200 pounds, danced with more gusto than some of the younger men. Officer Joe Markovich sincerely believed that the delegates should get a good laugh, and he, a good sport all the way, joined in the tribal dance, much to the merriment of the group. Could he swing it! It was getting warm in the council hall. A parley followed, and the group went outside to wind up the affair. In open sunlight, the delegates snapped pictures galore. Little Stan got his movie shots too, and by the way the films turned out excellent.

Many were dry—so to the water pump, and thirst was quenched. Call from the skipper; and people boarded the boat to complete the last lap of this fine trip.

Under ideal conditions the boat skimmed along. Bro. Matt Anzelc took off his shoes, and let his feet cool off in the invigorating waters of the lake. Occasionally a huge wave would skim over the side of the boat, wetting many a seat—but if you gotta go, you gotta go! Heh!

Somebody started something, and before you knew it, Little Stan autographed a half a dozen slippers or so! A great time. The boat was winding its way around the islands—a picturesque sight. Soon the huge sawmill was sighted—back into East Two Rivers. Meantime Sport Dolenshak and Johnny Klobuchar entertained the gang with merry, quaint melodies! More fun!

Back towards the dock... and you should have seen everybody go into the buses—but not before their thirst was quenched . . . Into the cars—Little Stan was drier than last year's drought. Into Tower and Helm's Cafe, where our little group had soda pop, and appeared sillier than ever . . . into the Ahs-Tin, and back towards Ely. Bro. Louis Champa's car was in front. "Let's take another road and beat them," said Little Stan. Another road, and back on the main highway . . . Far, far ahead could be seen the back of Champa's car . . . Little Stan was chagrined! But the car waited, and Little Stan finally passed it with the Ahs-tin—on the way back to Ely—Thursday night was one of more fun . . .

The Merry-Go-Round broke down, and Gramps Kuzma almost broke down to—but we'll all have to wait until next week to hear all about it... Gonna be on hand!!! You'd better! Heh! Heh!

Community Service Building

"Community Service Building" will be the name of the Smythe Building, 1001 Huron road, in the future, David E. Green, President of the Huntington Associations Inc., which controls the property that will house 20 welfare organizations, has announced.

"The name was selected because we believe it will be representative of the spirit of the organizations that will occupy the building," Mr. Green said. "The name will reflect also the spirit of Marietta L. Huntington, by whose will the building will become eventually the joint property of the Welfare Federation of Cleveland, the Associated Charities and Huron Road Hospital.

The Huntington Association Inc., with which the Welfare Federation signed a ten year lease earlier this year is a non-profit organization and is comprised of two representatives from each of the three joint successors to the building.

Officials of the Welfare Federation feel that the new location will offer many advantages to themselves and to the agencies. It will mean 100 per cent occupancy of the building which will work to the advantages of the agencies who will ultimately own the building.

Welfare agencies now under the Welfare Federation lease at 1900 Euclid Avenue are:

Cleveland Community Fund, Cleveland Health Council, Cleveland Child Health Association, Cleveland Hospital Council, Cleveland Children's Bureau, Cleveland Humane Society, Catholic Big Sisters, Jewish Welfare Federation, Travelers Aid Society, Catholic Charities Bureau, Welfare Association for Jewish Children, Girls' Bureau, Social Service Clearing House, Associated Charities.

Many already have indicated their desire to move to the new location and negotiations are pending with the others.

Occupancy in the Smythe Building will mark the fourth home of the Welfare Federation since 1920 when it was located in the Electric Building. It moved in 1929 to the Federal Reserve Bank Building. The Welfare Federation has been located in the 1900 Euclid Building since 1932, where its present five-year lease expires on October 1st of this year.

It is getting to be so that a man cannot indulge in burglary, murder or high treason without being indicted for making an incorrect income tax return.

—New York Times

*

Indifferent

"Is the horn on your car broken?"

"No. It's just indifferent."

"What do you mean?"

"It just don't give a hoot."

*

They Do Nowadays

Mother: "I'm afraid Robert is burning the candle at both ends."

Father: "Huh! That boy has cut the candle in two and lit it up all four ends."

*

They Always Are

"Last night I was kissed twenty times in twenty minutes."

"By the same man?"

"No. He was a changed man after the first kiss."

*

Gillette Go?

Barber: "What's the matter? Ain't the razor takin' hold?"

Victim: "Yeah, it's taking hold all right, but it ain't lettin' go again."

*

Punch Bowl

all have to wait until next week to hear all about it... Gonna be on hand!!! You'd better! Heh! Heh!

Roster English Conducted Lodges SSCU

ST. JERNE, NO. 81, AURORA, ILLINOIS
President: John Zakonek, RFD No. 1, Box 348; secretary: Joseph Fayfar, Jr., 300 North Broadway; treasurer: Casper Ahacle, RFD No. 1, Box 365; medical examiner: Dr. B. J. Pulfer, 602 Liberty St.—Lodge meets every third month at 8:00 P. M. at their own hall, corner of Aurora Ave. and Hankins St., Aurora, Ill.

LIBERTY LODGE, NO. 107, DULUTH, MINN.
President: John Moveren, 412-12th Ave., East Duluth, Minn.; secretary: Jacob Muhvic, 2115 E. 5th St., Duluth, Minn.; treasurer: Mary Carr, 410-12th Ave., East Duluth, Minn.; medical examiner: Dr. F. J. Lepak, 808 Medical Arts Bldg.—Lodge meets every 2nd Sunday of the month at 2:30 P. M. at Foresters Hall, 322 W. 1st St., Duluth, Minnesota.

ST. ANE, NO. 119, AURORA, ILLINOIS
President: John Silvnik, R. No. 2, Box 99; secretary: Anna Silvnik, R. No. 2, Box 99; treasurer: Agnes Alster, 77 Aurora St., Aurora, Ill.; medical examiner: Dr. B. J. Puifer, 602 Liberty St.—Lodge meets every 2nd Sunday of the month at 2:30 P. M. in the Silvnik Hall, on Hankins and Aurora Ave., Aurora, Ill.

ST. STEPHEN, NO. 153, RICE, MINN.
President: John Kardell, 6011 Bonita Ave.; secretary: Agnes Kardell, 6011 Bonita Ave.; treasurer: Anne Housig, 1511 Becker St.; medical examiner: Dr. Peter L. Peplinski, 5695 St. Clair Ave., Ely, Minn.—Lodge meets every 3rd Thursday of the month at 7:30 P. M. in the National Home Bldg., Ely, Minn.

BETSY ROSS, NO. 186, CLEVELAND, OHIO
President: Frank Zalar, 366 E. 16th St.; secretary: John Lunka, 1266 E. 17th St.; treasurer: Louis Tolar, Jr., 441 E. 15th St.; medical examiners: Dr. Anthony Skur, 185th St., Dr. Samuel Siegel, 1735 Waterloo Rd.—Lodge meets every 3rd Monday of the month at 7:30 P. M. at St. Mary's Home, Room 2, 6417 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ARROWHEAD LODGE, NO. 184, ELY, MINNESOTA
President: Frank Jenko, 345 E. Conan St.; secretary: Jennie Kolzen, 445 E. Harvey St.; treasurer: Ann Vesel, 1511 Becker St.; medical examiner: Dr. Anthony Skur, 185th St., Dr. Samuel Siegel, 1735 Waterloo Rd.—Lodge meets every 3rd Monday of the month at 7:30 P. M. in the National Home Bldg., Ely, Minn.

COLINWOOD BOOSTERS, NO. 188, CLEVELAND, OHIO
President: Anton Laurich, 15720 Saranac Rd.; secretary: Alice Struna, 14719 Saranac Rd.; treasurer: Alice Struna, 14719 Saranac Rd.; medical examiner: Dr. Michael Zofchak, 14719 Saranac Rd.—Lodge meets every 3rd Monday of the month at 7:30 P. M. at Mrs. Mary Kern's residence, Cleveland, Ohio.

WESTERN SISTERS, NO. 190, BUTLER, MONT.
President: Mary Pustak, 2025 Hickory St.; secretary: Katie Pustak, 2249 Grant St.; treasurer: Anna Spear, 2305 Hazel St.; medical examiner: Dr. V. O. Ungerher, Metals Bank Bldg.—Lodge meets every 3rd Thursday of the month at 7:30 P. M. at Nardini Dom, 309 Cherry St., East Butler, Mont.

GIL-MIN, NO. 192, GILBERT, MINN.
President: Frank Zalar, 366 E. 16th St.; secretary: Anton Laurich, 15720 Saranac Rd.; treasurer: Alice Struna, 14719 Saranac Rd.; medical examiner: Dr. Michael Zofchak, 14719 Saranac Rd.—Lodge meets every 3rd Thursday of the month at 7:30 P. M. at Mrs. Mary Kern's residence, Cleveland, Ohio.

GOOD SAMARITANS, NO. 194, INDIANAPOLIS, INDIANA
President: Mary Turk, 742 N. King Ave.; secretary: Joseph A. Zore, 1110 N. Holmes Ave.; treasurer: William Boesch, 1124 N. Holmes Ave.; medical examiner: Dr. H. M. Cox, Warman and 11th St.—Lodge meets every 3rd Sunday of the month at 1:30 P. M. at the Holy Trinity School Hall, 905 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.

DOPISI

(Nedeljavanje s. 3. str.)

pod okriljem Jugoslovanske katoliške jednote in pod št. 37 uspešno delovalo polnih 35 let. Dosti dobrega je storilo, dosti solz je posušilo našim slovenskim materam, vdova min sirotam. To društvo, ki je ena glavnih korenin J. S. K. Jednote, bo proslavilo 35-letnico svojega koriščenja delovanja med člancem z veliko veselico v soboto 11. septembra zvečer v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave.

Gotovo je, da je društvo zaslužilo večjo slavnost za petintrideseti jubilej, ampak sklep društva je bil, da proslavi ta dan z veselico, to je s plesom ter z oksusnim prigrizkom in dobro piščajo. Ker društvo sv. Janeza Krstnika šteje približno 500 članov in članic, je pričakovati obilne udeležbe. V to društvo spadamo očetje, matere, sinovi in hčere, to se pravi, da društvo se stoji iz članov vseh starosti. Poleg tega imamo v mladinskem oddelku nad 100 članov in članic, ki bodo sčasoma postali polnopravni društveni člani in članice.

Končno smo imeli tudi

zadnji kratki čas.

Dolžnost naša je in bratska dolžnost nas veče, da se omenjene večera vsi pokažemo in vsi pridemo v S. N. Dom, da proslavimo ta jubilej v čast društva in v čast našim ustanoviteljem. Teh sicer ni več dosti med živimi, mnogi so se umaknili in legli k večnemu počitku, toda nekaj jih je še med namij, ki bodo na vsoči in nam bodo predstavljeni. Ti bodo nedvomno cenili našo navzočnost in naše priznanje njim, ki so se trudili, da nam postavijo in ohranijo temelj, na katerega se mi člani in članice sedaj lahko opiramo in zanesemo.

Torej napolnimo dvorano S. N. Doma v soboto 11. septembra zvečer v proslavo 35-letnice našega društva, v čast naši dobri prijateljem v Clevelandu. Naj se omenjenci prijateljev, pošljite nam vse prijatelje, pošljite Mr. in Mrs. Starc. Ako pride na Ely, bomo skušali povrniti.

Mrs. Joe Russ.

Člane društva Janeza Krstnika, št. 37 JSKJ, da naj ne pozabimo na to prireditev v bojni leti, kjer so se spominjali tudi mladino s sestanki in vseh članov.

Strabane, Pa. — Pozivam vse člane in članice društva Bratška sloga, št. 149 JSKJ, da se poštevajo udeležbo seje, ki se bo vršila v nedeljo 12. septembra. Na tej seji bo poročala delegatinja druge mladinske konvencije o svojih vtiših in doživljajih. Druga važna zadeva bo prišla na razpravo na omenjene seje, bo vinska trgovatev, katero naš društvo priredi v soboto 25. septembra v dvorani društva Postojnska jama. Torej bo tudi izvoliti veselčni odbor. Ker bo to prva prireditev sezone v naši naselbini, upam, da bo dobro obiskana, tako od strani članov in članic, kakor od strani ostalega slovenskega občinstva ob bližu in daleč. Odbor bo poskrbel, da bo za vse udeležence dovolj postrežbe in zabave. Ker se člani našega društva radi udeležujejo prireditev drugih društev, je upati, da se tudi člani in članice drugih tukajšnjih in okoliških društev v obilem številu udeležijo naše vinske trgovatev na večer 25. septembra.

Naj se omenim, da se bodo 14. septembra tukaj vršile lokalne nominacijske volitve. Kandidira tudi pet Slovencev v razne urade. Slovenski volilci naj pri tej konvenciji padel na 65 milijonov oseb tedensko.

John Petrič.

Cleveland, O. — Nekaj o vseh članikih društva sv. Janeza Krstnika, ki se bo vršila ob 35. letnici, ki se je sestalo nekaj mož, da katerih jih še zdaj ne znam, in so po posvetovanju sklenili, da ustanovijo novo društvo in mu dajo ime po sv. Janezu Krstniku. To društvo je priliki store svoje pošteno slo-

vensko dolžnost. Bratski pozdrav!

Frank Mikec.

Strabane, Pa. — V soboto 25. septembra priredi društvo Bratška sloga, št. 149 JSKJ vinski trgat v dvorani društva Postojnska jama. Odbor je vneto na delu, da bo vse kar najboljše urejeno. Postrežba bo prvorstna. Sobrati in rojaki od blizu in daleč so prijazno vabljeni na posej te prireditve, kjer jim je zajamčeno nekaj ur veselega in zdravega užitka.

V soboto 11. septembra pa priredi naš dramski klub "Soča" veliko plesno veselico v dvorani društva Postojnska jama.

Pričakujemo velike udeležbe iz naših tudi iz zunanjih naselbin. Torej, ne pozabite si rezervirati večer 11. septembra za posej plesne veselice dramskoga kluba "Soča", večer 25. septembra pa za posej vinske trgovatev društva Bratška sloga, št. 149 JSKJ! Bratski pozdrav in na vse svidenje!

John Žigman.

Chisholm, Minn. — V severni Minnesoti se že približuje jesen. Ko to pišem, že dva dni zaporedoma dežuje in z droves je že začelo polagoma odpadati listje. Še par tednov, pa bo narava morda že dobila belo obliko. V teh krajih je skoraj tako, kot pravi tista prislovica, da je po 13 mesecov zime na leto. Letošnje poletje je bilo v teh krajih precej zadovoljivo; polja in vrtovi so dobro obrojili. S pikniki pa smo pri koncu v zdaj bodo seveda prišle polagoma na vrsto druge prireditve.

Torej napolnimo dvorano S. N. Doma v soboto 11. septembra zvečer v proslavo 35-letnice našega društva, v čast naši dobri prijateljem v Clevelandu. Naj se omenjenci prijateljev, pošljite nam vse prijatelje, pošljite Mr. in Mrs. Starc. Ako pride na Ely, bomo skušali povrniti.

Lawrence Bandi, član nadzornega odbora.

Strabane, Pa. — Pozivam vse člane in članice društva Bratška sloga, št. 149 JSKJ, da se poštevajo udeležbo seje, ki se bo vršila v nedeljo 12. septembra. Na tej seji bo poročala delegatinja druge mladinske konvencije o svojih vtiših in doživljajih. Druga važna zadeva bo prišla na razpravo na omenjene seje, bo vinska trgovatev, katero naš društvo priredi v soboto 25. septembra v dvorani društva Postojnska jama. Torej bo tudi izvoliti veselčni odbor. Ker bo to prva prireditev sezone v naši naselbini, upam, da bo dobro obiskana, tako od strani članov in članic, kakor od strani ostalega slovenskega občinstva ob bližu in daleč. Odbor bo poskrbel, da bo za vse udeležence dovolj postrežbe in zabave. Ker se člani našega društva radi udeležujejo prireditev drugih društev, je upati, da se tudi člani in članice drugih tukajšnjih in okoliških društev v obilem številu udeležijo naše vinske trgovatev na večer 25. septembra.

John Petrič.

Cleveland, O. — Nekaj o vseh članikih društva sv. Janeza Krstnika, ki se bo vršila ob 35. letnici, ki se je sestalo nekaj mož, da katerih jih še zdaj ne znam, in so po posvetovanju sklenili, da ustanovijo novo društvo in mu dajo ime po sv. Janezu Krstniku. To društvo je priliki store svoje pošteno slo-

Spremembe vsled iznajdb

Amerika je na pragu nove dobe tehnoloških napredkov, ki bodo imeli globok vpliv na življenske in delavske razmere v tej deželi. S pogledom obrnjenim v bližnjo bodočnost so inženirji, kemičarji, biologji in sociologi, zaposleni v raziskovalnim delom za National Resources Committee, pripravili poročilo kakih 450.000 besed, v katerem priporočajo federalni vladi, da se prizadeva preprečiti, kolikor je mogoče, socialno življene, javnost, državo in prizadete industrije.

Noje iznajdbe ne vplivajo le na zaposlenost, marveč tudi na socijalne ustanove, družinsko življene, javnost, državo in prizadete industrije. Da se pomaga pri prilagoditvi, ki postane potrebna vzel novih strojev in procesov, odbor priporoča, da se ustvari National Resources Board, ki naj služi kot stalna, vse nadzirajoča organizacija, ki bi izvrševala nepristojne študije o tehnoloških spremembah. — FLIS.

Fran Milčinski:

Fosfor

Namreč ga jemljam. Tako rekoč uživam ga. Uživam fosfor. Pa ne iz razkošja ali požrešnosti, ali ker da sem naklonjen sladkosnedu. Nego ga uživam iz stvarnih razlogov, ki jim ni odrekati odobravanja niti ne z vidika etike in sploh.

Odbor je ugotovil, da veliko število iznajdb, napravljenih vseko leto, ne pokazuje nikake tendenze, da bi se zmanjšalo. Narobe, smer kaže na nadaljnji porastek.

Že ta čas smeemo pričakovati v bližnji bodočnosti vpeljavno mehaničnega obiralca bombaža, umetni bombaž in volni podobni predvsi oziroma, bombaž podobnih tkanin, napravljenih iz celuloze, nadalje umetno zahlavjevanje in prezračevanje hiš v mnogo širšem obsegu, vporabo foto-električne stanice v industriji, hiš izgofovljene ynarej, umetni kavčuk, hitro dozorevanje živežnih rastlin potom kemičnega polivanja korenin, televizijo, izdelovanje gasolina iz premoga in navpični vzlet aeroplakov.

Vsaka izmed teh iznajdb bo na svoj način izrevolucionirala moderno življene. Vzemimo na primer zadnje omenjeno iznajdbo, ono navpičnega vzleta zrakoplovov. Eksperimentalno je bila stvar že dosegena, dasi utegne biti mnogo let, predno se rešijo vse tehnične težkoči. Nadrode in državne maje bodo takoreč izginile, ako bodo letali v stanu vzletati in pristajati kjer koli se jim zljudi. Skoraj vsa zemeljska krogla bo odprtata začnemu prometu, vstevsi vse one kraje, ki so nepristopne premetu po zemlji in po zraku, kot so prostori v divjini, gore, ladije in mestna središča.

Pa se lahko verjame, da mi tako ugleden zdravnik ne bi zapisal žliček in mirakla zaradi golega razkošja in požrešnosti. Nego so mu ob pisjanu recepta očitno vedeli pero z golj higienični nagibi.

Kako se že piše, nežetokrat sem že izpregorovil to ime, s "K" se pričenja, "Koštun" ali "Koder" ali "Konte" ali tako nekako. Zdi se mi, "o" je tudi v besedi. Neprijetno je, če ti kar na lepem zmanjka izraz, kakor bi s tistem one, z etalom, z aeroplonom zašel v brezračni prostor.

Zglasil sem se bil v njegovem ordinaciju in mu razložil svoj položaj. Jed da mi gre v slast. Tudi spanja imam zadovoljivo mero; ob desetih zvečer legam k počitku, malo čitam kako lahko prebavljivo stvar, kak "sund" ali kaj takega, pa hitro zaspim in nepretrgano spim do treh ali štirih in potem še dve uri in tri in manjšimi presledki. Niti se ne morem pritožiti zastran ostalih, tako rekoč telehničnih funkcij.

Zdravnik me je poslušal jako pozorno in me res jezi, da se mu v tem trenutku ne spominjam se imena. Oziroma ne morem reči; ne spominjam prav dobro. Le včasih se mi pojavi tisti brezračni prostor v možganih.

Zadovoljno je torej pokimal zdravnik in brez kakršnihkolikov pogovorov odobril, kakor sem mu razložil, da mi teče vsakdanje življene.

Potem sem si sleč moral še srajeo in mi je potrkal na prsi.

Vljudno sem se odzval: "Prosto!"

Pa se je zasmehal, ho ho, in dejal da sem tič in trka po prsih in trebuh samo zato, da mi prešče sreč in obisti in ostalo komedijo.

Nastavil mi je slušalo in potem dejal, da je prav zadovoljen in da je drugačne spremembe so dali povod za nove zaposlitve,

službe in industrije. Odbor je tudi našel, da vsaj del cene za to neprestano spremembo v industriji plačujejo delavci, kajti mnogo novih mašin in nove tehnike napravlja stare stroke zastarele.

Noje iznajdbe ne vplivajo le na zaposlenost, marveč tudi na socijalne ustanove, družinsko življene, javnost, državo in prizadete industrije.

Da se pomaga pri prilagoditvi,

ži nikakor ne. Čestita da mi in naj živim kar naprej v tej smerni, se mi ni treba batiti kakršne koli katastrofe.

Zelo izpodbudno je govoril, kar odleglo mi je in me draži, da ta trenutek ne morem povedati, kako se piše — Košir, Kotnik, Kotar... Ne potrebujem sicer njegovega imena, saj ga poznam in vem, kje stanuje. Toda me draži tisti one — brez zračni prostor.

Fran Milčinski:

Vznemirljiv pojav

Zdaj je položaj tak, da mi možgani pešajo.

Oziroma ni prav, da rečem, da mi pešajo — ta izraz ni povsem točen. Le — ne gredo mi prav.

Tudi ura se ne bi smelo očitati, da peš, recimo, če bi opustila redno svojo hojo, Bogu ljubo in ljudem, tik tak od sekunde do sekunde, od minute do minute, ampak če bi jo nagnala na vem kakšna notranja sila, da pozabi svoj katekizem in vse in nenašoma skoči od treh na pet, zraven bije polnoči in potem bezljaja naokoli kakor žival na paši in ne mine nebrzanost navzlic oponom in grožnjam.

Pohvaliti seveda nij take ure. Ali ne peša ne. Moči ji ne pojema, še preveč jih ima in sploh bi imel o urah povedati še maršik.

Moj svak je tovarniški ravnatelj in ima pet in sedemdeset ur in pol, starih in mladih, in še jih zbira. Imel je n. pr. pred sabo kupček rjaste rejne, jaz nisem veščak za tako reč, meni se je zdelo, da je vmes polomljen glavnik in par skriviljenih žrebjev in zraven v zraven je ležal potrt mlinček za kavo. Svak pa je rekel, da sta rejna in mlinček polovico ure in če še dobi, česar mu manjka, ne vem, ali podkev ali žličko ali kali, pa bo ura celo v celo dragocena starinska ura, taka na vreteno. Njegovemu psu pa je ime Hekca!

Toda sem prišel malo iz tira, to je baš tista moja hiba in možganih, ki me vznemirja. Dasi bi nezaslužen očitek možganom, da mi pešajo. Raje je res napskano, še preveliko mi razdeljava silo, nagačeni so gradiva in delavne volje in samo to je napak, da gradivo preveč nedostakan sili na dan: to bi rad potredoval, a hkrati tudi to in to, vse se gnete venjak kakor občinstvo iz koncerta, v gneti pa trpe misli in njihjasnost in preglednost.

Toda ne pešajo mi ne možgani. Nego tako je, kakor sem dejal, da je pri ura, ki je skočila izpravega tira, in bi o svojem svaku rad povedal še to, da so mu vse stene v stanovanju že pokrite z urami in si zdaj prizidava še eno soko, ker mu je zmanjkalo zanje prostora. Kadar bi pa gospa rada vedela zaradi kuhe ali kosa v sploh, koliko je na ura, mora vsakikrat po telefonu vprašati vratarja v tovarni, kajti ni običajno nobena navita od vseh pet in sedemdesetih ur in ne teka nobena. Ako ima človek eno uro, jo navije; pet in sedemdeset uram pa seveda ni kos, da bi stregel vsem, in ne streže noben.

Kar pa se tiče mojih možgakov, tekali in kazali so do zadnjih dni čisto pravilno. Mislim, uverjen sem celo, da mi ni počilo notri pero, to bi bil čutil, niti nisem izgubil iz glave kolesca. Predurjal sem čudno prikaz, pa jih ne najdem drugega vira in druge korenine nego naše dnevno leposlovje.

Clovek je inteligent in rodujeb, ima narodne in kulturne dolžnosti in čita domače dnevnike. Vsak dnevnik pričuje v svojem listku znaten roman iz svetovnega slovstva, roman je roman in je dolg in se mu vlečejo v listku nadaljevanja pol leta in dalj.

Cita roman dan za dnevom, vsak dan ga je trideset vrstce ali štirideset, potem pa moraš čakati stiriindvajset ur na nadaljevanje. V tem listku junak zine, da bi izpregorovil odločilno besede, holaj! pa se tik za dvočipcem preneha štivo. In drži

(Daje na 8. str.)

KNUT HAMSUN:

BLAGOSLOV ZEMLJE

(Prevedel Rudolf Kresal)

Mali gozdček pred hišo je po naši sodbi zelo lep, breze in vrbe so, in če utegnem, zasadim na drugem kraju hiše še več dreves. Kar čudovito je, kako se je barje že osušilo, odkar sem spomladi izkopal jarke. Zdaj pa bomo videli, kaj letos na njem zraste! Če nam ugaš? O da, če pa imava vendar žena in jaz hišo in zemljo! — No, kaj mislita zmerom samo dva ostati? je prekanjeno vprašal Sivert. — Ne, veš, utegne se pripetiti, da nas bo več, je Fredrik veselo odvrnil. In če že o tem govorimo, ali je nam tukaj všeč, tedaj žene še nikoli nisem videl tako cvetoče, kakor je zdaj.

Delali so do večera. Kdaj pa kdaj so si zravnali hrble in pokramljali. Torej nisi dobi tobaka? je vprašal Sivert. Ne, pa zaradi tega mi tudi ni nič hudo. Jaz ne kadim, je odvrnil Fredrik. — Ne kadiš? — Ne. Sei sem k Aronsenu le kar tako, da bi slišal, kako kaj misli. Tedaj sta se oba navrhanca zasmajela in sta se prav po tatinsko veselila.

Nat potu domov sta bila oče in sin molčeča kakor običajno. Toda Izak se je moral nečesa domisliti, kajti dejal je: Ti, Sivert? — Da, je odvrnil Sivert. — Ah, nič posebnega, je dejal Izak. Šla sta lep kos poti dalje, potem je oče spet spregovoril: Kaj more Aronsen trgovati, če nima več blaga? — Ne, je dejal Sivert. Ampak zdaj ni tukaj več toliko ljudi, za katere bi potreboval blago. — Tako misliš? Da, utegneš imeti prav. — Sivert se je zaradi teh očetovih besed malo čudil, in oče je nadaljeval: Zdaj je tukaj res samo osem naselbin, pa utegne jih biti zmerom več in več. Kdo ve! — Sivert se je še bolj čudil, na kaj neki oče misli? O, na nič? Spet sta šla kos poti dalje in sta bila že skoro pri hiši. Tedaj je stari vprašal: Hm. Kaj se ti zdi, koliko bi hotel Aronsen imeti za posestvo? — Da, kakor že pride, je odgovoril Sivert. Kaj ga hočeš kupiti? je dejal v žali. A zdajci se mu je posvetilo, kam je oče meril: Na Elizeja misli stari. Oho, on ga pač nikoli ni bil pozabil, prav tako zvesto je misil nanj kakor mati, le na svoj način, bliže zemlji in tudi bliže Sellanrai. Tedaj je Sivert dejal: Cena bo pač dosegljiva. In ko je Sivert toliko dejal, tedaj je oče opazil, da ga je bil razumel, in kakor bi se bal, da govoril preodkrit, je hitro dejal nekaj besed o popravljanju poti in da je dobro, ker imata delo že za seboj.

V naslednjih dneh sta Sivert in njegova mati stikala glavi, se posvetovala in si imela veliko šepetati; tudi pismo sta pisala, in ko je prišla sobota, že Siverta prijelo, da bi šel v vas. — Kaj pa hočeš že spet v vasi? Samo čevlje trgaš po nepotrebni! je vprašal oče zelo jezno, o, precej bolj nasajeno kakor je bilo običajno; on je dobro vedel, da hoče Sivert na pošto. — V cerkev grem, je dejal Sivert. — Kakega boljšega razloga ni našel in oče je dejal: No, če ne more biti drugače.

Toda če se je Sivert že namenil, da pojde v cerkev, potem je lahko tudi zapregel in vzel s seboj malo Rebeko. Mali Rebeki je prvič v njenem življenju res lahko napravil to veselje, saj je tako vneto pazila na peso in bila je cvet in biser vsega posestva; da, res je bila. Torej so napregli in kot spremstvo je dobila Rebeka deklo Jenzino, — čemur Sivert ni prav nič nasprotoval.

Ta čas, ko so bili proč, se je zgordilo, da je dospel trgovski sluga s Storborga. Kaj pa zdaj? Eh, nič posebnega, samo to, da je prišel nekak trgovski sluga, mož, ki se je pisal Andresen; hotel je v hribe, njegov gospodar ga je poslal. To, pa nič več. In ta doodek na Sellanrai tudi ni povzročil kakveli velikega razburjanja, zdaj ni bilo nič več tako kakor v starih časih, ko je bil tujev redek gost na naselbini in se je Inger zaradi tega bolj ali manj razburjala. Ne, Inger se je spet zatopila vase in je bila tihā in mirna.

Cudežna stvar, ta molitvena knjižica, vodnica, kar nekak objem okrog vratu! Ko je Inger bila izgubila samo sebe in v jagodičju zašla, se je spet našla ob misli na svojo izbo in na molitveno knjižico in ta čas je bila spet vse zatopljena in bogabojeca. Spominjala se je davno minulih let, ko je rekala: hudič vendar!

Kadar se je pri šivanju zboldila v prst. Tega se je naučila od tovarišic pri veliki mizi v šivalni sobi. Zdaj se zboldo s šivanko, da krvavi, in molče izsesa kri. Za tolikšno izpreobrnjenje ni treba malo premagovanja! Toda Inger je šla še dalj. Ko je bil kameniti hlev dograjen in so vsi delavci odšli, je vsa Sellanraa ležala samotna in zapuščena, tedaj je Inger imela krizo in je veliko jokala in trpela hudo stisko. Na nikogar drugega ni prtila krvide kakor na same sebe in bila je globoko ponizna. Samo če bi le iz Izakom mogla govoriti in si olajšati sreči; toda na Sellanrai ni nihče govoril o svojih čuvstvih; nihče ni priznaval svojih napak. Tako je moža z veliko skrbnostjo klical k južnim; zato je hodila prav do njega in ga vabilo, namesto da bi klical s hišnega praga, in zvečer je pregledovala njegova oblačila in šivala gume. Da, Inger je šla celo še dalje. Neke noči se je oprla na laket in dejala: Ti, Izak. — Kaj je? je vprašal Izak. — Tako, tli bediš? — Da. — Ah, nič posebnega, je dejala Inger. Ampak jaz nisem bila tak, kakršna bi morala biti. — Kaj? je vprašal Izak. Beseda mu je ušla in se je dvignil na laket. Potem sta se dalje pogovarjala med seboj, ona je prav za prav res sijajna ženska in ima srečo, ki ji prekipeva. Jaz nisem bila taka s teboj, kakršna bi morala biti, dejala. Hudo mi je. — Te preproste besede so ga ganile, ganile so duha iz mlina in rad bi bil Inger tolažil; sicer ni o stvari prav nič razumel, razumel je samo to, da ni nobene več, kakor je ona. — Zato ti ni treba jokati, je dejal Izak. Mi vsi nismo taki, kakršni bi morali biti. — Ah ne, je dejala hvaležno. O, Izak je imel zdrav način ravnjanja s stvarmi, vselej jih jo postavljal nazaj, kadar so hotele pasti. Kdo je, ki bi bil, kakor bi moral biti! On je imel prav; še Bog sam, ki je vendar Bog, gre na pustolovščine, in človek lahko vidi, kako mu je, razposajencu: danes se vtaplja v bogastro rož in se udobno zible in si v njem liže ustnice, jutri se mu trn zadere v peto in ga bo vlekel iz pje z obupanim obrazom. Kaj umre zato? O, še malo ne. Tako zdrav je kakor poprej. To bi bilo nekaj lepega, da bi umrl!

Tudi pri Ingri je vse to spet prišlo na vrsto, premagala se je, a ostala je pri svojih Bogu posvečenih urah in je našla utehe v njih. Inger je bila vsak dan pridna in potprežljiva in od srca dobra. Izaka je cenila nad vse može in si ni že zelela nikogar drugega kakor le njega. Po svoji vnanosti, seveda ni bil kak junak in povec, a on je bil že pravi, hoho, to si je mislila! In spet se je izkazalo, da je to velik dobiček, če je človek skromen in bogabojec.

Pa je prišel s Storborga tisti mali prodajalec, tisti Andresen, prišel v nedeljo na Sellanrai in Inger ni bila zaradi tega nič vzne-mirjena, nikakor ne, še latvice mleka mu ni hotela sama nesti v izbo, in ker ni bilo dekle doma je Leopoldino poslala z mlekom. In Leopoldino je nesla mleko res kar imenitno in je rekla prosim! in zardela, čeprav je nosila nedeljsko obleko in ni imela vzroka, sramovati se. — Hvala, to je kar preveč, je dejal Andresen. Ali je oče doma? je vprašal. — Da, nekje zunaj mora biti. — Andresen je pil, si z robcem obriral usta in pogledal na uro. Ali je daleč do rudnika? je vprašal. Ne, komaj uro hoda. — Tja moram, da si ga ogledam za Aronsena, pri katerem sem v službi. — Tako. — Da, pa naj me menda pozaš. Prodajalec pri Aronsenu sem; ti si že bila pri nas in si nakupovala. — Da. — Jaz te se te prav dobro spominjam, dvakrat si pri nas nakupovala. — To je več, kakor sem mogla pričakovati, da se me še spominjate, je dejala Leopoldina, potem pa je bila z njenimi močmi pri kraju in se je morala opreti ob stol. Andresen pa je imel še precej moči in je nadaljeval: Kako da bi se te nič več ne spominjat? In potem je še dejal: Ali bi ne mogla iti z menoj k rudniku?

Počasi je Leopoldini postal popolnoma rdeče in čudno pred očmi, pod njenimi nogami so se majala tla in prodajalec je govoril kakor iz sinje daljave: Ali ne utegneš? — Ne, je dejala. Bog ve, kako je prišla spet v kuhišo. Mati jo je pogledala in vprašala: Kaj pa ti je? — Nič.

Nič, o ne! A, vidite, zdaj je bila Leopoldina na vrsti, da je bila razdražena, zdaj se je ples pričel pri njej. Bila je kot nalača zato, okrogla in zala in pravkar obhajana, lepa žrtve. V njenih prsih je žvrgolela ptica, njene dolge roke so bile kakor materine polne nežnosti, polne ženskosti. Kaj ni znala plesati? O, da. Bil je čudež, kje so se učili, toda naučili so se plesati, tudi na Sellanrai; Sivert je znal, Leopoldina je znala, bil je ples, ki je nastal v puščobi, podomače so se vrteli in obračali, se na vso moč trudili, plesali škotski ples, mazurko, renskega in valček. In zdaj se ne bi tudi Leopoldina lepotičila in bila zaljubljena in sanjala z odprtimi očmi? Prav kakor drugi! Ko je prejela obhajilo, ji je mati posodila zlati prstan, pri tem ni bilo nikake grešne misli, samo lepo je bilo in prihodnjega dne, ko je šla k obhajilu, je nataknila prstan še tedaj, ko je bilo že vse končano. Ona bi bila pač lahko stale pred oltarjem z zlatim prstanom na roki, bila je hči mogocne moža, mejnega grofa.

Ko se je trgovski sluga Andresen spet vrnil s hriba, je srečal Izaka, ki ga je povabil v hišo. Dobil je kosilo in kavo. V izbo so bili zbrani zdaj vsi prebivalci hiše in so kramljali drug z drugim. Prodajalec je dejal, da ga je gor poslal Aronsen, češ da naj nato pogleda, kako je z rudnikom, ali je kaj znaten, da bodo spet začeli z obratom in najeli delavce. Bog ve, prodajalec je nemara prav poštano zvitorepil, če je dejal, da so ga poslali. Morda je napravil pot na lastno pest, vsekakor pa v tem kratkem času, kar je bil odsoten, ni mogel priti do rudnika. — Tako od zunaj ni mogče videti, ali namerava družba spet pričeti, je dejal Izak. — Ne, to je prodajalec pritrdil, a Aronsen ga je le poslal, pa saj da je tudi res, da četvero oči več vidi kakor dovoje.

Toda zdaj se ni Inger mogla nič več premagovati. Vprašala je: Kaj je res, kar govorite ljudje, da misli Aronsen prodati? Prodajalec je odgovoril: Nekaj govoriti o tem. In mož, kakršen je on, lahko stori, kar hoče, denarja ima na merniku. — E, kaj ima res toliko denarja? — Da, je odvrnil prodajalec in pokimal, tega mu ne zmanjka. — Inger spet ni mogla molčati, vprašala je: Koliko nekaj hoče za posestvo? — Zdaj je pa Izak posegel vmes, on je bil nemara še bolj radoveden kakor ona, toda nikakor ni hotel, da bi misel o nakupu Storborga izhajala od njega, in tako se je nadredil, kakor da ga ni prav nič brigalo. Dejal je: Zakaj pa vprašuješ, Inger? — Ah, kar tako, je odgovoril. — Oba sta v napetem pričakovanju gledala prodajalca. Nazadnje je spregovoril.

Gоворil je zelo previdno, o ceni da nič ne ve, to pa ve, kar je povedal sam Aronsen, koliko ga je veljal Storborg. — In koliko je to? je vprašala Inger, ki ni mogla držati jezika za zobjmi. — Sestnajst sto krov, je odvrnil prodajalec. — Ah tako! Inger je takoj sklenila roke, kajti če ženske česa nimajo, potem je to, da glede na cene posestev nimajo prav nič pameti. Toda šestnajst sto krov ni bila kar tako majhna vsota tukaj v puščobi in Inger je to skrbelo, da se bo Izak zaradi tega morda prestrašil. Ali Izak je bil neomajen kakor skala in je samo dejal: To bo zaradi velikih hiš. — Da, je dejal tudi prodajalec Andresen, to je zaradi mogočno velikih hiš.

Tik preden je prodajalec odšel, se je Leopoldina izmuznila skozi vrata. Bilo je kar prečudno, a zdelo se je povsem nemogoče, da bi mu bila dala roko. Zato pa si je našla dobro mesto, stala je v novem hlevu in gledala skozi okno. Okrog vrata je imela svileni morder trak, tega poprej ni imela in najbolj čudno je bilo, da si ga je utegnila oviti. A, mimo je šel, bolj majhen je bil in okrogurnih nog, imel je polno plavo brado in osem do deset let je bil starejši kakor ona. Prav zastaven je, to je menila.

Pozno ponoči od nedelje na pondeljek so se vrnili iz cerkve Sivert, Jenzina in mala Rebeko. Vse se je dobro iztekel, mala Rebeko je na povratku zadnje ure spala, spečo so jo dvignili tudi z voza in jo nesli v hišo. Sivert je izvedel veliko novega, toda ko je mati vprašala: Kaj pa je novega? je samo dejal: O, nič posebenega. Aksel ima kosički stroj in plug za oranje ledine. — Česa ne poveš? je vzkliknil oče z velikim zanimaljem. Kaj si ju videl? — Da videl sem ju, stala sta v pristanu. — Tako, zato torej je bil v mestu! je dejal oče. Sivert pa je sedel tam mogočno našopirjen, ker je imel še boljših novic, a zini ni niti besede.

Naj je oče le kar verjel, da se je Aksel peljal v mesto zato, da bi kupil kosički stroj in plug; tudi mati naj je to kar verjela. Ah, toda ne oče ne mati nista tega res verjela. Oba sta že slišala šušljanje, da je šlo v kraju spet za neki nov detotor. Zdaj pa kar lezi! je dejal nadzadnje oče.

Sivert, ves napihnjen od novic, je šel in legel. Aksel je bil povabljen na razpravo, bila je velika stvar, pristav se je tja peljal z njim. Bila je velika stvar, da je še gospa pristavovala, ki je spet imela malega, otroka pustila in šla v mesto. Dejala je, da bo sosedu rečla kako besedo.

Zdaj pa je od zlobudranja in vseh mogočih govorov brenčalo skozi vas in Sivert je dobro slišal, da so spet šepetali še o nekem starejšem detotoru. Ko se je približal, je pred cerkvijo vse potihnilo, in če bi ne bil to, kar je bil, bi mu bili nemara ljudje obrnili hrbe. Bilo je prav dobro, biti Sivert, prvič biti z velikega posestva, sin bogatega moža, in potem še sam biti imeniten dečko, znan kot odličen delavec. Bil je cenjen in spoštovan in tudi vsak čas je užival naklonjenost ljudstva. Če zdaj le Jenzina ne bi preveč slišala, preden bi se odpeljali domov. Sicer je imel Sivert svoje posebne vzroke, da se je bal, tudi ljudje v puščobi so utegnili zaradi in prebedeti. Videl je, kako je Jenzina z malo Rebeko stopila iz cerkve, tudi ona je videla njega, pa je šla kar mimo. Tako je nekaj časa čakal in se potem po obe odpeljal h kovaču.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

ZANIMIV GOST

V Karlovac je prispel upokojeni kolonialni polkovnik angleške vojske in milijonar Manners Wood. Prej je bil v Ogulinu, kjer je lovil postri. Na karlovske kopališču je angleški gost povzročil veliko senzacijo. Prvič ga je sama kost in koža in tehta komaj 35 kg, drugič pa s svojim obnašanjem odločno pobuja mnenje, da so Angleži "hladni in suhoparni." Mož je velik veseljak ima zelo rad družbo in na kopališču je mladini razdelil cele kupe sladkarij. Po raznih lokalih je kupoval igračke in sladkarije in so mu usluženci prinesli v hotel 45 paketov. Vse to je potem razdelil. Mož je straten ribič in ima najrazličnejše dragocene priprave za ribolov. Ulovljene ribe hitro stehta, zabeleži v svojo beležnico in jih potem speti v vodo. Ko je bil drugi dan v Karlovcu, je praznoval svoj 60. rojstni dan. V hotel "Central" je povabil več meščanov ter jih pogostil z najboljšim vinom. Za koso so mu moralni pripraviti 16 jedi, od vsake pa je le nekaj malega pokusil. Poizkusil je po vrsti vsa vina, pa ni bil z njimi posebno zadovoljen. Naročil je, naj mu od kod drugod poskrbi po najboljšem vino. V Karlovcu ga spremlja nekaj hotelov iz Ogulina, ki je tudi njegov tolmač. Sicer pa govoriti ugledni Anglež precej dobro nemški in že nekaj jugoslovenskih besed se je naučil.

junak štiri in dvajset ur usta odprtih do slednjega listka, če je pa znil zadnji dan tedna, ostane ne, za stroške zdravljivosti in za dozvoljenje v mučnem svojem stanju osem v štirideset ur. Ne vem, ali je to kulturno. In je roman jako zanimiv in bi človek lahko skoprnil, ko je sredi najbolj nepetega položaja istorija prekinjen in ti ostanejo možnosti. Poizkusil je po vrsti vsa vina, pa ni bil z njimi zadovoljen. Naročil je, naj mu od kod drugod poskrbi po najboljšem vino. V Karlovcu ga spremlja nekaj hotelov iz Ogulina, ki je tudi njegov tolmač. Sicer pa govoriti ugledni Anglež precej dobro nemški in že nekaj jugoslovenskih besed se je naučil.

VSE SE ZDRUŽUJE

Združenje izumiteljev je bilo ustanovljeno leta 1933 v Zagrebu in ima zdaj nad 100 članov. Večina članov stanuje v Zagrebu, ostali pa so iz province. Združenje izumiteljev je imelo nedavno svojo glavno skupščino, katero je vodil predsednik Ivan Lončar. V svojem govoru je naglasil, da pri nas izumitelji niso deležni potrebine pozornosti. Smatra se jih za nekakšne fantaste in mnogi izumi naših ljudi so se dali uveljaviti še v tujini. Denarni krog, veleprodajalci in tri deset vrstnic ali štirideset. Potem pa štiristruko razburjen čakam nadaljevanja in se mi v napetosti mešajo dogodki: "Maziljena copata" posega v "Krvaveči kvadrat" in trepetam, ali se ne izčimim iz zlepote nega za položaja še viteški dvoboja med prizadetima urednikoma ali skrivosten zločin o polnoči.

Ne vem, ali se drugemu rodiljubnemu čitatelju godi tudi ta, ali sem le jaz tak, da mi ne tekne leposlovje v lekarniških obrokih in na karate.

Poizkusil sem telesno hrano, kako bi mi šla tako porazdeljena. Vzel sem žlico juhe in imam juho jako rad in se mi je že hotelo juhe, toda sem užil le eno žlico, in potem koj meso, pa ne več kakor za pol zoba, potem samcat griljaj sladke jedi in potem zopet od kraja juho, meso, sladko jed, ju